הייַנטיגער נומער האלט 8 זייטען.

№ 83 | Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem | פרייז 20 גראשען | Lodzer Tageblat

לאָדזשער טאַגעבלאַט

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16. טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57, פון אדמיניסטראציע 47. | זונטאג, כ"ו אדר ב' תרפ"ט. | 7 kwietnia 1929 r. | 22-טער יאהרגאנג.

גרויסער סקאנדאל אין דער אלטשטעטישער שוהל

צוליב א פראבע-דאווענען פון א חזן

חי' לאנג לאדז שטעהט, איז נאר צו אזא חילול-הקדש נישט געקומען.—שבת נישט געדאווענט אין דער שוהל.—צעיושעטער המון ווארפט שטיינער אין דער וואוינונג פון קהלה-פארשטעהער

וואס זאגען וועגען דער אוואנטורע די קהלה-פארשטעהער און די גבאים?

(ג) צוליב א פראבע פון א חזן אין דער אלט-שטעטישער שוהל איז נעכטען שבת געקומען צו א ווּסטען סקאנדאל.

צווישען דער יודישער בעפעלקערונג געהען וועגען דעם ארום פערשידענע קלאנגען. מהאי טעמא האבען מיר געפינען פאר נויטיג וועגען דער זאך אויסצוהערען די מיינונגען פון דער קהלה און פון די גבאים פון דער דערמאנטער שוהל, וואס געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון דער קהלה.

וואס זאגט וויצע-פרעזעס בערגער?

דער פארזיצענדער פון שוהל-קאמיטעט און וויצע-פרעזעס פון דער קהלה-פערוואלטונג, ה' בערגער, ערקלערט אונז וועגען דעם סקאנדאל אט וואס:

די פאריגע וואך האבען מיר געהערט, אז די מתפללים פון דער אלט-שטעטישער שוהל ווילען דורכאוים, אז דער חזן שמחה קוסעוויצקי (נישט דער ווארשאווער) זאל שבת דאווענען אין דער שוהל. צוליב דעם איז מיטוואך אוועקגערופען געווארען אין קהלה א אסיפה מיט די גבאים. די גבאים האבען דאן געזאגט, אז זיי ווייסען, אז קוסעוויצקי קאן אין דער אלטשטעטישער שוהל קיין חזן נישט זיין, ווייל ער איז „צופיל יונגערמאנטשיק". זיי ווילען נאר נאכקומען די מתפללים פון דער שוהל און לאזען אוהם איין שבת דאווענען.

די קהלה האט זיך אבער געשטעלט אויפ'ן שטאנדפונקט, אז אויב מען בעשטעהט נישט לכתחילה אוהם צוצונעמען פאר א חזן, נאר מ'וויל אוהם איינמאל הערען אלס „קאנצערט-מייסטער", איז דאס א חילול-הקודש פאר דער שוהל. דעריבער וועט די קהלה נישט דערלאזען, אז ה' קוסעוויצקי זאל אויפטרעטען אין דער שוהל.

דאנערשטאג האט דער ראבינאט געשריבען א ברוף צו די גבאים (און א קאפיע פון ברוף צו דער קהלה), אז דער ראבינאט ערלויבט נישט קיינעם צו דאווענען אין דער שוהל, איידער דער ראבינאט וועט געבען דערצו זיין הסכמה. די קהלה האט דערויף געשיקט א ברוף צו די גבאים, אז די קהלה ווארפט זיך אונטער דער פארערונג פון ראבינאט און זי וועט נישט לאזען דעם דערמאנטען חזן דאווענען.

פרייטאג, ווען די קהלה האט בעמערקט אין די צייטונגען אנ'אנאנס, אז דער זעלבער חזן וועט דאווענען אין דער אלטשטעטישער שוהל און דער קהלה-דירינגענט ה' רובין וועט אוהם בעגלייטען מיט'ן כאר, האט מען געשיקט פרעגען ה' רובינ'ען, צי ער וועט בעגלייטען קוסעוויצקי'ן. דער ענטפער איז געווען, אז ניין. פאר ליכט-צינדען האט הרב סעגאל טעלעפאנירט צום ה' בערגער, בכן דער חזן פערלאנגט 100 זל. שאַדען-ערזאַץ. אויב מ'וועט אוהם געבען די סומע, וועט ער נישט דאווענען. ה' בערגער האט מסכים געווען צו געבען דעם סכום, אבי אויסצומיידען א מחלוקת. דעריבער האט הרב סעגאל ערקלערט דעם ה' בערגער, אז דער ענין איז פולשטענדיג ערלעדיגט, ה' קוסעוויצקי וועט נישט דאווענען.

אין דער אמת'ן איז ה' קוסעוויצקי יא געקומען פרייטאג צו נאכטס דאווענען אין דער שוהל אריין. דאן האט סעקרעטאר ה' נאדעל געווארענט, נישט צו דאווענען, אבער דער חזן האט יא געדאווענט. דערביי איז ה' נאדעל געהאלטען געווארען אין „געפאנגענשאפט" אין דער שוהל, ביז וואנען מען וועט אפדאווענען.

צומארגענס, ד. ה. שבת פריה איז דער חזן שוין נישט געקומען דאווענען. די מתפללים האבען געמאכט א סקאנדאל און קיין אנדערער חזן נישט געוואלט צולאזען צום עמוד. עס איז געקומען דערצו, אז א פאר טויזענד יודען האבען פערלאזט די שוהל און מ'האט אין דער שוהל נישט געדאווענט. טייל מתפללים האבען זיך געלאזט אין גערער שטיבעל אויף נאוואמיעיסקא 26, כדי זיך „אפצורעכענען" מיט ה' בערגער, באשר ער איז שולדיג, וואס ה' קוסעוויצקי דאווענט נישט. ס'איז געקומען צו א ווילדער אוואנטורע. אין שטיבעל זענען אויסגעהאקט געווארען שויבען. דעם ה' בערגער האבען פאליציאנטען געמוזט בעגלייטען אהיים. א צעיושעטער המון האט אבער אוים נקמה געווארפען אין ה' בערגער'ס וואוינונג ארויין שטיינער און געמאכט א גרויסען שאדען. פון שרעק זענען די הויז-מענשען ביי ה' בערגער ממש קראנק געווארען.

די פאליציי האט וועגען דעם פאל צונויפגעשטעלט א פראטאקאל און איינינגע פערזאן ארעסטירט. זיי זענען באלד בעפרייט געווארען.

ווי מיר הערען, זאגט זיך אפ ה' בערגער פון זיין אמט אלס פארזיצענדער פון שוהל-קאמיטעט.

וואס זאגען די גבאים?

פון א געשפרעך, וואס מיר האבען געהאט מיט די גבאים ווארשאווסקי און סענדער, קאנען מיר פעסטשטעלען פאלגענדעס:

אזוי ווי אין דער אלטשטעטישער שוהל האבען שוין געדאווענט אויף פראבע 3 ארטאדאקסישע חזנים, וועלכע זענען די מתפללים נישט געפעלען געווארען, האבען די מתפללים גענומען פאדערן, אז חזן קוסעוויצקי זאל דאווענען אין דער אלטשטאטישער שוהל.

נישט זעהענדיג קיין אנדער אויסוועג פון דער געשאפענער לאגע, האבען 10 גבאים זיך געווענדעט אין דער קהלה צו ה' הענוך בערגער, וועלכער האט געענטפערט, אז דער דאזיגער חזן וועט נישט דאווענען. דאגעגען פרעזעס מינצבערג האט געזאלט ערקלערען: קוסעוויצקי מעג יא דאווענען, נאר דעם כאר וועט די קהלה נישט געבען.

די גבאים זענען אבער אויפגעפאדערט געווארען דורך די מתפללים און זיי האבען בעשלאסען, אז דער חזן זאל יא דאווענען היינטיגען שבת. ה' קוסעוויצקי האט אנגענומען די איינלאדונג און פרייטאג צו נאכטס געדאווענט אהן כאר. דער עולם איז אבער געבליבען צופרידען פון זיין דאווענען.

שבת פריה האט זיך פערזאמעלט אין דער שוהל א נאך גרעסערער עולם, אבער דער חזן איז נישט געקומען. צווישען עולם האבען זיך געהערט קלאגען, אז דער ראבינאט האט שטרענג פערווערט ה' קוסעוויצקי'ן צו דאווענען. דאס האט אויפגערעגט דעם עולם, די מתפללים האבען געטומעלט, אז מען זאל פערמאכען די שוהל, שבת מברכין זאל מען נישט דאווענען, זאל לאזין געשעהן, אז ה' בערגער איז שולדיג דערין. און די שוהל איז געשלאסען געווארען. די גאסען זענען געווען שווארץ פון מענשען.

די גבאים האבען זיך געפונען אין א הילפלאזער לאגע לגבי דער אויפרעגונג פון עולם, וואס האט געבראכט צו די בעדויערליכע געשעהענישען.

ווילט איהר האבען
א עונג יום-טוב
פערלאנגט נאר די וועלט-בעריהמטסטע
טהיי „JAPOŃCZYK"
כשר לפסח בהכשר הראבינאט מווארשא.
זייט בעזונדערס אויפמערקזאם אויף אונזער גאטונעק טהיי אין ווייסער פאקונג „NADZWYCZAJNA"
ווי אויך אויף די נייע-ארויסגעלאזטע גאטונעק אין קופערקעס-פאקונג צו 60-גראמאווע און צו 1 קילאווע ווי אויך "gatunek 111 dla znawców", וועלכע האט קיין גלייכע צו זיך נישט.

פאלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוֹנ. ארגאניזאציע
היינט זונטאג, 8,30 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צעגעלניאנא 4)
א פארלעזונג
איבער פראפ. אלבערט איינשטיין צוליב זיין 60-טען געבורטס-יובילעאום פרעלעגענט דירעקטאר א. פערעלמאן. איינגאנג פריי!
די נאהנטסטע פארלעזונג: דינסטאג, דעם 9-טען ה.ח. אין לאקאל פון דער ציוֹנ. ארג. טעמא: „ענטשטעהונג פון שטעדט און מלוכות", פרעלעגענט: ה' יוסף הערשקאוויטש.

א מעבלירט צימער
מיט א בעזונדערן איינגאנג מיט אלע בעקוועמליכקייטען פאר א יונגערמאן פון זאפארט איבערצוגעבען. נארוטאוויטשא 31, ח. 33.

פריוואטע טאנץ שולע
פון די נייסטע טענץ
דיפל. לעהרער י. ווינטרויב
נעמט אן איינשרייבונגען אויף איינצעלנע לעקציעס ווי אויך אין קאמפלעטען יעדען טאג פון 10 פריה ביז 10 אז
44 קילינסקיעגא 44
2-טער הויף פארטער
די לעקציעס קומען פאר אונטער דער פערזענליכער לייטונג פון י. ווינטרויב
בעמ. אסיסטענט — רוטינירטער טענצער זשאן-קינג.

צו דער פערלאבונג פון פרל.
יאדזשא ווייסבאום
מיט ה' איזאק שיינהאלץ
גראטולירט הערצליך
ס. בארנשטיין.

צו דער פערלאבונג פון אונזער ליבע שוועסטער און פריינדין
פרל. יאדזשא ווייסבאום
מיט ה' איזאק שיינהאלץ
גראטולירען און ווינשען זיי א גליקליכע צוקונפט
לאליא און אברהם ווייסבאום,
פישעל ראזענבערג,
הענעך אמאחיע,
דוד צאלער.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען מיין ליבער מאן, אונזער הייסגעליבטער, אונפערגעסליכער פאטער, שוויגער-פאטער, גרויס-פאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל
נ"ע אבא ב"ר אליעזר זיסמאן הכהן ז"ל ראטגערבער
אין עלטער פון 40 יאהר
די לוי' קומט פאר היינט זונטאג, דעם 7 אפריל 12 מיטאג פון טרויער-הויז פיעטרקאווער 62, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער
די טיפטרויערנדע פאמיליע

שטיצט די פסח-אקציע פון תומכי אורחים

די סיים-דעפוטאטען ווייסען נישט, וואס זיי רעדען

שארפע און בייסענדע קריטיק פון מארשאל פילסודסקי געגען די דעפוטאטען פון די אפאזיציאנעלע סיים-קלובען

זיי זענען אלע מענשען אהן עטיק

וואַרשאַ, 6. אפריל. (ספ.) היינט האט מארשאל פילסודסקי צוגעשיקט צו איינגע סאנאציע-צייטונגען א גרויסען ארטיקעל א.ד.ט.: „בעמערקונגען פון א מענש, וואס איז קראנק געוואָרען נאך דער לעצטער בודזשעט-זיצונג פון סיים".

דער ארטיקעל הויבט זיך אן מיט פערזענליכע באטראכטונגען. איך בין — שרייבט דער מארשאל — קראנק געווען און די דאקטוירים האבען מיך געמאטערט מיט זייערע באטראכטונגען. בעזונדערס האט מיך געגרויזט דאס, וואס די דאקטוירים האבען פערלאנגט צו אונטערזוכען דעם דנא פון מיין אויג. איך האב זיך עס פארגעשטעלט אלס עפעס שרעקליכעס. עס האט זיך אבער ארויסגעוויזען פאר נישט שרעקליך.

דערנאך גייט דער מארשאל איבער אויף פאליטישע טעמעס און רעדט ארום די ארבייט פון סיים.

דאס רוב דעפוטאטען זענען נאראנים און האבען נישט קיין בעגריף פון וואס זיי רעדען. זיי הילען זיך איין אין מאנטלען פון גרויסע לייט, און אמת'ען אבער טראגען זיי בעמאכטע הויזען און זייער וועש איז מיט שמוץ. זיי זענען מענשען אהן עהרע און עטיק פערמאגען זיי אזויפיל וויפיל די פאפואסען.

ער רעדט דאן וועגען די דעבאטען פון דער בודזשעט-קאמיסיע און בעשליס פון סיים צו שטעלען דעם געוו. פינאנץ-מיניסטער טשעכאוויטש פאר'ן מלוכה-טריבונאל. די דעפוטאטען האבען זיך אויסגעקליבען פאר זייער קרבן דעם גרעסטען מאן פון דער רעגירונג. די פערהאנדלונגען פון מלוכה-טריבונאל מוזען אבער נישט האבען קיין ערנסטע רעזולטאטען. ווען איך וואלט געווען פרעזידענט — שרייבט דער מארשאל אין זיין ארטיקעל — וואלט איך נישט ערלויבט, אז עס זאל אנגעצען קומען דערצו.

דאן קריטיקירט ער דעם דעפוטאט ליבערמאן, וועמען ער שטעלט פאר אלס מענש אהן עהרע און עטיק.

צום סוף פון ארטיקעל כאראקטעריזירט ער די בעזונדערע קלובען פון אויפזיצונגען כיים און זאגט, אז אויסער דעם רעגירונגס-קלוב, די ב. ב., איז קיינער פון זיי נאָרנישט ווערט.

טראצקי וויל זיך בלויז קורירען אין דייטשלאנד.

בערלין. (ספ.) דער סאציאליסטישער דעפוטאט ראזענפעלד האט זיך געווענדעט צו דער רייכס-רעגירונג מיט א פראטעסט געגען די ערקלערונגען פון דער פרעסע, אז טראצקי איז נישט ערנסט קראנק. דעפוטאט ראזענפעלד שטעלט פעסט, אז טראצקי איז גרייט זיך צו לאזען אונטערזוכען פון דאקטוירים. וועלכע וואלטען פעסטגעשטעלט, אז ער דארף זיך קורירען אין דייטשלאנד. נאכדעם ווי די קוראציע וועט זיין אדורכגעפיהרט, איז טראצקי גרייט צו פערלאזען דייטשלאנד.

100,000 דונאם ערד אין עבר-הירדן בעדעקט מיט היישעריק.

ירושלים, 5. אפריל (יטא) אין צפון-טייל פון עבר-הירדן, אין דיסטריקט אושלאון, זענען ארויסגעקראכען גרויסע מאסען היישעריקען, וועלכע האבען בעדעקט א שטח פון 100.000 דונאם ערד.

געוו. קאמוניסטישער דעפוטאט בארטשינסקי

פער'משפט מיט 5 יאהר שווערע תפיסה.

סאסנאָוויץ. (טעלעפאניש) אין הייגען קרייז-געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס געגען געוו. קאמוניסטישען דעפוטאט באטשינסקי. אין בעשולדיגונגס-אקט ווערט געזאגט, אז אין נאוועמבער 1927 איז באטשינסקי געפאהרען מיט דער קאמוניסטישער דעלעגאציע קיין רוסלאנד, וואו ער האט זיך בעטייליגט אין דער קאנפערענץ פון פריינד פון ראטען-רוסלאנד. אויף דער דאזיגער קאנפערענץ האט באטשינסקי געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט געזאגט, אז אין פאל פון א מלחמה צווישען פוילען און ראטען-רוסלאנד וועלען די פוילישע קאמוניסטען זיך שטעלען אויף דער זייט פון דער סאוויעטען-מאכט. א חוץ דעם איז באטשינסקי אנגעקלאגט געווארען אין פיהרען אנ'אנטי-מלוכה'שע טעטיגקייט אין דאמבראווער קויהלען-ראיאן.

דער פראקוראר האט פערלאנגט פארן אנגעקלאגטען 8 יאהר שווערע תפיסה. דאס געריכט האט פער'משפט באטשינסקי'ן מיט 5 יאהר שווערע תפיסה און פערלירען אלע רעכט.

אין געריכטס-זאל האבען זיך געפונען די קאמוניסטישע דעפוטאטען סיערו-זאלסקי, גאווראן און סיפולא. עס איז אויך געווען אנוועזענד דער ווארשאווער קארעספאנדענט פון דער „איזוועסטיא".

ענגלישע און פראנצויז. פרעסע וועגען רעגירונגס-קריזיס אין פוילען

צי מישט זיך דיוויו אין דער פוילישער פאליטיק? די ענגלישע פינאנסיסטען געגען פערברייטערען דעם עטאטיזם אין פוילען

לאנדאן. (ספ.) „פינאנשעל ניוס", דער ארגאן פון די ענגלישע פינאנסיסטען, רעדט ברייט ארום דעם רעגירונגס-קריזיס אין פוילען. די דאזיגע צייטונג מיינט, אז אלס פינאנס-מיניסטער וועט בעשטימט ווערען ה' קלארנער און אלס האנדעלס-מיניסטער — ה' גליוויץ. ווייטער גיט איבער די דאזיגע צייטונג א סענסאציאנעלע ידיעה. אז דער אמעריקאנער בעל-יועץ ביים „באנק פאלסקי" ה' דיוויו, נעמט אנ'אקטיווען אנטייל אין רעגירונגס-קריזיס, איבערהויפט בעגריפליך זיין מיינונג דעם מלוכה-פרעזידענט און דעם פרעמיער בארטעל. לויט דער מיינונג פון דער דערמאנטער צייטונג וועט יעדע ענדערונג אין דער פינאנץ-פאליטיק פון דער רעגירונג, אויב זי וועט געהן אויף דער ליניע פון פערברייטערן דעם עטאטיזם, האבען א שלעכטע ווירקונג אויף דער פינאנץ-וועלט און דאס וועט זיך שטארק פיהלען אויפ'ן ווירטשאפטליכען מצב אין לאנד דורכדעם, וואס די קרעדיטען פאר פוילען וועלען פערקלענערט ווערען.

פון מאסגעבענדע ספערען אין ווארשא טיילט מען מיט, אז ה' דיוויו מישט זיך נישט לחלוטין אין דער פאליטיק פון דער פוילישער רעגירונג, און אלע קלאנגען, אז ה' דיוויו זאל האבען ארויס געזאגט זיין מיינונג די מאסגעבענדע קרייזען, זענען אהן א יסוד.

די פראנצויזישע פרעסע רעדט ארום דעם רעגירונגס-קריזיס אין פוילען. „זשורנאל" מיינט, אז ווען מארשאל פילסודסקי זאל איבערנעמען די לייטונג פון דער רעגירונג וועט די לאגע ווערען א סך קלארער. מארשאל פילסודסקי'ס אויפגאבע וועט זיין צוצוגרייטען נייע סיים-וואהלען.

אפאנאשעוויטש געשטארבען

מיט א יאהר צוריק האט ער געוואלט אויספיהרען אנ'אטענטאט אויף העכערע פוילישע בעאמטע.

ווייטערע סענסאצ. פרטים פון דער בארנאוויטשער פאליטישער טראגעדיע.

באראנאָוויטש. (טעלעפאניש)

די אויספארשונג ארום דעם פאליטישען מארד, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען דורכ'ן סאוו. אויסשען האנדעלס-אגענט אפאנאשעוויטש, איז אין פוילען נאגנג.

די ערקלערונגען פון אפאנאשעוויטש'ן אז נאך מיט א יאהר צוריק האט ער געפלאנט אויסצופיהרען אנ'אטענטאט אויף העכערע פוילישע בעאמטע, האט געמאכט א געוואלדיגען רושם.

דער סאוויעטישער קאנסול שאכאוו, וועלכער האט דא פערברענגט צוויי טעג, האט אפגעהאלטען לענגערע געשפרעכען מיט'ן אויספארשונגס-ריכטער און מיט'ן פראקוראר וועגען גאנג פון דער אויספארשונג. דעם אינהאלט פון זיינע געשפרעכען האט קאנסול שאכאוו טעלעפאניש איבערגעגעבען דעם סאוויעטישען קאנסולאט אין ווארשא.

אין א געשפרעך מיט פרעסע-פארשטעהער האט דער סאוויעטישער קאנסול ערקלערט, אז ער קען גארנישט אפאנאשעוויטש'ן און ער קאן דעריבער נישט רעדען וועגען זיין מעטיגקייט.

אין שפיטאל פערהאלט זיך אפאנאשעוויטש אויף א משונה'דיגען אופן. ער מאכט דעם איינדרוק פון א נישט נארמאלען מענש.

די פוילישע טעלעגראפען-אגענטור מיילט מיט, אז אפאנאשעוויטש האט נישט געהאט ביי זיך קיין שום פאליטישע דאקומענטען. ער איז בכלל נישט ארעסטירט געווארען דורך דער זיכערהייטס-מאכט, דאגעגען האט ער אליין זיך געווענדעט צו דער פאליציי נאך הילף.

אין די מאסגעבענדע קרייזען האלט מען, אז אין פאל אפאנאשעוויטש קאן נישט קומען אין בעטראכט די עקס-טעריטאריאלע רעכט פון א בעאמטען פון א פרעמדער מלוכה, ווייל אין פוילען איז אפאנאשעוויטש נישט געווען קיין פערטרעטער פון דער סאוועט-רעגירונג.

מ'רעכענט דעריבער, אז אפאנאשעוויטש וועט גע'משפט ווערען אלס געוועהנליכער מערדער און עס דראהט איהם פון 12 ביז 15 יאהר תפיסה.

באראנאָוויטש, 6. אפריל. (טעלעפאניש) היינט פריה האט אפאנאשעוויטש בעקומען א הארץ-שלאג. נאכדעם, ווי ער האט זיך בערוהיגט, האבען זיך די הארץ-אטאקען פון צייט צו צייט איבערגע'חזר'ט. אזוי איז געשעהן א 10 מאל. נאך דעם לעצטען אטאק האט ער שוין נישט צוריקגעוויזען דאס בעוואוסטזיין און איז געשטארבען.

אין שפיטאל האבען זיך געפונען פאר שטעהער פון דער געריכטס-מאכט. עס איז אויך אנוועזענד געווען זיין כלומר'שטע פרוי, א געוויסע פרוי וויענער.

ווען איהר געהט אריבער די גאס,

קוקט מיט אפענע אויגען; איהר קענט בלייבען אנ'אייביגער קאליקע, אדער גאר געפינען דעם טויט

היט זיך, מען זאל אייך נישט איבערפאהרען!

אויסערגעוועהנליכע טעלעגראמע!

צו אלע בירגער פון דער רעפובליק!

מיר מאכען בעקאנט, אז נעכטען ד. 6. אפריל איז ווידער געפאלען אין אונזער גליקליכסטער קאלעקטור דאס גרעסטע געווינס פון דעם טאג

-אויפ'ן נומער-
70991 · זל. 60.000

בירגער; אונזער דעוויז איז — דאס גליק שפילט צו אונזערע שפילער.

מיר האבען אויסגעצאהלט פאר געווינסען אונזערע ג' שפילער מיליאנען זלאטעס. בירגער! די ציהונג פון דער V-טער קלאס דויערט ביז'ן 16-טען אפריל איינשליסליך, אין דעם ראד פון גליק זענען נאך פערבליבען קאלאסאלע סומעס צום געווינען. מיר בעזיצען זעהר א קליינע צאהל לאסען. מיר רופען אלע ווייטער ביי אונז צו קויפען לאסען פון דער V-טער קלאס.

די גליקליכסטע קאלעקטור

E. LICHTENSZTAJN

Łódź, Piotrkowska 72.

צענטראלע פון דער קאלעקטור ווארשא, מארשאלקאווסקא 6 1. קאנטא פ.ק.א. 64.209 די פירמע עקזיסטירט פון 1835. געפעליגע פראווינץ-בעשטעלונגען ערלעדיגען מיר מיט דער אנדערער פאסט נאכ'ן פריהערדיגען איינצאהלען אויף אונזער קאנטא פ.ק.א. טאבעלקעס פון די ציהונגען קען מען נאכזעהן ביי אונז אומזיסט. מיר צאהלען אויס געווינסען. קרן'ס טוישען מיר אויס אויף נייע לאסען. גלייכצייטיג בעקומט מען שוין ביי אונז לאסען צו דער 1. קלאס פון דער 19-טער מלוכה-לאטערי. אונזערע געעהרטע ביז-איצטיגע שפילער, וועלכע ווינשען זיך צו האבען ביי דער 19-טער מלוכה-לאטעריע די זעלבע נומערן לאסען, וואס ביי דער 18-טער לאטעריע, ווערען געבעטען וואס פריהער זיך צו מעלדען אדער צושיקען אונז זייערע הערטע בעשטעלונגען.

Bank Spółdzielczy
Kupców i Przemysłowców w Łodzi
Spółdz. z ogr. odpow. Tel. 36-46

איז איבערגעצויגען געווארען פון פיעטריקאווער 41 אין צעגעלניאנא 39 פראנט 1-טער שטאק

נעמט אן וועקסלען, פראכטען און פערשידענע דאקומענטען אויף אינקאסע אויף אלע פלעצער אין גאנץ פוילען ביי א מינימאלער פראוויזיע און צאהלט אויס דעם זעלבען טאג, וויזט איבער געלד אויף גאנץ פוילען, נעמט אן וקלאדען, איינלאגען, נדן-געלטער און קלענערע אפשפארונגען אויף די בעסטע בעדינגונגען, מאכט דיסקאנטא און גיט ארויס אוואנסען אויף אינקאסע

ערלעדיגט אלעס פינקטליך און רעעל!

די באנק איז אפען פון 9-2; 5—7 אוו.

צו דער חתונה וואס קומט היינט פאר אין קוטנא פון אונזער מיטגליד

שמואל גרונם ביסטער מיט פרל. ניחה וואלטער

גראטולירען הערצליך און ווינשען פיל גליק

די פערוואלטונג און די מתפללים פון גמילת-חסדים, פעטריקאווער 6.

Dr. med. J. LUBICZ
ORTOPEDA
גראנסקא 28, טעל. 41-46

ספעציאליסט פון ביינער און גלידער-קרענקהייטען
:—: פערקרימונגען פון פלייצעס און גלידער. :—:

אייגענע פראצאווניע

פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען: ווי וואקלאדקעס געגען פלאטפוס, קינסטליכע פיס, ארטאפעדישע גארסעטען א. ז. וו. נעמט אן פון 5—7

Dr. med. Albert Gotlib
אקושער און ספעציאליסט פון פרויען-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 26, טעלעפ. 77-50
נעמט אן פון 8—10 און פון 4 ביז 7 אוונט.

Dr. med. A. Mazur
ספעציאל-ארצט פאר אויערן, נאז און האלז-קראנק
ווי אויך שטום און שפראך-פעהלער
וסכאדניא 65
איינגאנג אויך דורך פיעטריק. 46) טעל. 66-01

ד"ר לודוויג פאלק
נאווראט 7, טעל. 28-17.
ספעציאליסט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען
נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 נאכמ.

Dr. med. J. BETTE
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר אינערליכער און קינדער-קראנק
Piotrkowska 6, tel. 44-95
נעמט אן פון 8 ביז 11 און פון 4 ביז 6 אוונט

Dr. Niewiażski
האט זיך איבערגעצויגען
אויף אנדזשעיא 5, טעל. 59-40
נעמט אן פון 8—10 פריה און פון 5—9 אוונט.
ספעציאל-ארצט פאר סיפיליס, טריפער און מענער שוועכע בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
פאר דאמען ספעציעלער ווארטע-זאל.

Dr. med. Adam BENDER
Przejazd 30, Telef. 54-68.
ספעצ. פאר אינערליכע און הארץ-קראנקהייטען
נעמט אן פון 5—7 נאכמיטאג.
6800

מעכאנישע שלאסעריי און שווייסעריי

J. Reder, Łódź
Konstantynowska 11 róg Zachodniej

כ'נעהם אן פערשידענע מאשינען-רעפעראטורען ווי צופאסען פער-שידענע מאשינען-טיילען. און אויטאגענישע שווייסונגען.

שנעל און ביליג!

: פריוואט-וואוינונג גדאנסקא 20 וו. 17.

Dr. Med. P. MARKOWICZOWA
ספעציאל-ארצט, פאר הויט האאר און ווענערישע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף אלעי 1-טען מאי 37 :—: טעל. 66-35.
נעמט אן פון 3 ביז 9.
הייל-קאסמעטישער גאבינעט.

Dr. med. M. Heller
ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקע און מענער-שוועכע
נאווראט 2, טעל. 79-89
נעמט אן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אוועד
פאר פרויען פון 4—5 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען.

ווען איהר געהט אריבער די גאס,
קוקט מיט אפענע אויגען; איהר קענט בלייבען אנ'אייביגער קאליקע, אדער גאר געפינען דעם טויט.

היט זיך, מען זאל אייך נישט איבערפאהרען!

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז, לונגען-קראנקהייט
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81
שפרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7 נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 2 ביז 3 נאכמ.

מורא'דיגע באהן-קאטאסטראפע אין רומעניען

26 מענשען אומגעקומען אויפ'ן ארט.—70 שווער פערוואונדעט

בוקארעסט. (ספ.) אויף דער סטאציע באבאי'ן, ביי בוזע, איז אראפ פון די רעלסען א שנעל-צוג, וואס איז געגאנגען פון קישינעוו. דריי וואגאנען זענען בעת דער קאטאסטראפע אומגע־פאלען און פולשטענדיג צושמעטערט געווארען. לויט די ביז־איצטיגע ידיעות זענען פאראן 20 הרוגים און 60 פער־וואונדעטע. די שניי־זאווערוכעס בע־שווערען די רעטונגס־אקציע.

בודאפעסט. (ספ.) לויט די לעצ־טע אינפארמאציעס זענען בעת דער באהן־קאטאסטראפע ביי באבאי'ן אומ־געקומען 10 פאסאזשירען. מ'רעכענט אבער, אז הינטער די חורבות געפינען זיך נאך הרוגים. צווישען די 60 פער־וואונדעטע האבען פיל בעקומען שווערע וואונדען. אלע קרבנות פון דער קא־טאסטראפע זענען פאסאזשירען פון דער דריטער קלאס.

אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע איז ארויסגעפאהרען דער באהן־מיניס־טער.

בוקארעסט, 6. אפריל. (ספ.) לויט די לעצטע ידיעות, וואס קומען אן פון ארט פון דער מורא'דיגער באהן־קאטאסטראפע, שטעלט זיך ארויס, אז די צאהל טויטע איז 26 און 70 פער־זאן זענען שווער אדער לייכט פערוואונ־דעט געווארען. ביז איצט איז געלונגען פעסטצושטעלען די אידענטישקייט נאר פון 10 דער'הרג'עטע. די איבריגע איז אונמעגליך צו דערקענען מחמת זייערע קערפערס זענען אויף א מורא'דיגען אופן צומורשט געווארען. אממייסטענס געליטענע זענען פאסאזשירען פון דער ערשטער און צווייטער קלאס.

דער שטח ארום דעם ארט פון דער קאטאסטראפע איז אויסגעשפרייט מיט בערגער צובראכענע וואגאנעס און איי־זען. די באהן־שינעס זענען אויף אנ'־אויסערגעוועהנליכען אופן אויסגעבויגען. די ארבייטען ביים אוועקרוימען די חור־בות און צוריקשטעלען די קאמוניקאציע וועט דויערן א לענגערע צייט.

הילף פאר דער נויטליידענדער יוד. בעפעלקערונג אין מזרח-אייראפא.

ניו-יארק. (יטא) אלס רעזולטאט פון די בעריכטען פון אייראפעאישען „דזשאינט"-דירעקטאר ד"ר קאהן, האט דער „דזשאינט", ווי בעקאנט, בעשלאסען צו אסיגנירען א סומע פון 310 טוי־זענד דאלאר אלס דרינגענדע הילף פאר די אייראפעאישע יודען. אויף דעם חשבון פון דעם פאנד האט דער דזשאינט שוין אויסגעצאהלט 110 טויזענד דא־לאר, דערפון 60 טויזענד דאלאר פאר רוסלאנד און 50 טויזענד דאלאר פאר בעסאראביען.

דער פערבאנד פון ליטווישע יודען אין אמעריקא, וועלכער האט, ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, בעשלאסען צו זאמלען 50.000 דאלאר פאר די הונגער־ליידענדע יודען פון צפון־ליטא, האט שוין ארויסגעשיקט אויף דעם חשבון די ערשטע סומע פון 2500 דאלאר.

ד"ר יאקובסאן פיהרט נישט קיין אונטערהאנדלונגען מיט מוסאליני'ן

גענף. (יטא) ה' ד"ר יאקאבסאן, דער פארשטעהער פון דער אלוועלטלי־כער ציוניסטישער עקזעקוטיווע פיים פעלקער־בונד, בעט אפצולייקענען די ידיעה, לויט וועלכער ער זאל זיין אפגעג־פאהרען קיין רוים, כדי צו פיהרען דארט פערהאנדלונגען מיט מוסאליני'ן א.א.וו.

א יודישער יוריסט — אונגארישער פארשטעהער אין האאגער אינטערנאציאנאלן שידס-טריבונאל

בודאפעסט. (יטא) די אונגארי־שע רעגירונג האט דעלעגירט אלס ריכ־טער אין דער אונגארישער גרופע פון אינטערנאציאנאלען שידס־טריבונאל אין האאג אויף א צייט פון 6 יאהר דעם געוו. ריכטער פון אדמיניסטראטיווען טריבו־נאל און בעקאנטען יוריסט פראפ. ד"ר פערדינאנד בוימגארטען, א יוד.

די הויכע נאמינאציע פון יודישען יוריסט האט ארויסגערופען א שטארקע צופרידענהייט אין די יודישע קרייזען אין אונגארן.

פערקלענערט דעם פאמעראנצען-עקספארט פון ארץ-ישראל

ירושלים. (יטא) פון די בעריכטען וואס זענען איצט פערעפענטליכט געווא־רען, איז צו זעהען, דאס פון יפו זענען ביז דעם 1. מערץ ארויסגעשיקט געווא־רען קיין ענגלאנד 945.000 קעסטלעך מיט פאמעראנצען און פערגלייך מיט 1,220,000 קעסטלעך, וואס זענען ארויס־געשיקט געווארען פאריגעס יאהר אין משך פון דער זעלבער צייט. און די לענדער פון אייראפעאישען קאנטינענט זענען ארויסגעשיקט געווארען אויף שי־פען 280.000 קעסטלעך און מיט דער באהן דורך קאנטארא 66.000 קעסט־לעך.

סך־הכל איז און לויפענדען סעזאן בעשטימט פאר עקספארט 1.300.000 קעסטלעך פאמעראנצען, אנשטאט די געפלאנטע 1.600.000 קעסטלעך.

געשטארבען דער הוסיאטער רב, הרב ישראל יעקב לויפער.

בראטיסלאווא, 5. אפריל (יטא) אין הוסט (קארפאטען־רוסלאנד) איז געשטארבען דער דארטיגער רבי, הרב ישראל יעקב לויפער. אין דער לויה האט זיך בעטייליגט אנ'עולם פון 10.000 חסידים פון קארפאטען־רוסלאנד, סלא־וואקיי, רומעניען און פוילען.

—()—

די ערשטע זיצונג פון מלוכה-טריבונאל,

וואס דארף משפט'ן דעם געוו. מיניסטער טשעכאוויטש.

ווארשא. (טעלעגראניש) פרייטאג איז פארגעקומען די ערשטע פייערליכע זיצונג פון מלוכה־טריבונאל, וואס וועט בעהאנדלען דעם ענין טשעכאוויטש.

דעם פארזיץ פון טריבונאל האט גע־פיהרט ה' לעאן סופינסקי, דער ערש־טער פרעזעס פון העכסטען געריכט.

ביי א פייערליכער שטילקייט האט פרעזעס סופינסקי געעפענט די זיצונג און גלייך צוגעטרעטען אפצונעמען די שבועה ביי די מיטגלידער פון טריבונאל.

שטעהענדיג־ערהייט האבען אלע נאכ־געזאגט דעם טעקסט פון דער שבועה, וועלכע עס האט פארגעלייענט פרעזעס סופינסקי. נאך דער שבועה האבען אלע מיטגלידער פון טריבונאל אונטערגע־שריבען דעם פראטאקאל. דערמיט איז די ערשטע זיצונג פון מלוכה־טריבונאל געשלאסען געווארען.

—==—

אנטייל פון איטאליענישען יודענטום אין דער „יודישער אגענץ".

מילאן. (יטא) דער פערבאנד פון די יודישע קהלות אין איטאליען, וועל־כער רעפרעזענטירט דאס גאנצע איטא־ליענישע יודענטום האט אויף זיין לעצ־טער בעראטונג, וואס איז אפגעהאלטען געווארען אין מילאן, בעשלאסען אנצו־הויבען אונטערהאנדלונגען מיט דער ציוניסטישער פעדעראציע און איטא־ליען וועגען בעשטימען א פארשטעהער פון נישט ציוניסטישען טייל פון אי־טאליענישען יודענטום און דער פער־ברייטערטער „יודישער אגענץ".

פון דער ספארט-וועלט

דער נעכטיגער „א" קלאס מייסטער-שאפטס פוסבאל-מעטש פיר לאדזער קרייז פוסבאל-פערבאנד.

„חבה" — „ל.ט.ס.ג." (1:3) 8:1.

געכטען 4 נאכמיטאג איז אויף דעם ד.א.ק.־פלאץ פארגעקומען דער מיט גרויס שפאנונג ערווארטעטער פוסבאל־מייסטערשאפטס־מעטש צווישען „הכח" און דעם פאר־א־יאהריגען לאדזער קרייז־מייסטער און פרעטענדענט צום ארויבערגעהן אין דער עקסטרא־ליגע „ל.ט.ס.ג.". די לעצטע, מורא האבענדיג פאר דער דורך איינגיגע נייע שפילער פערשטארקטער „הכח"־מאנשאפט, איז אויפגעטרעטען אין איהר בעסטען צוזא־מענשטעל: וואגנער, מילדע, ווילדנער, סיקולא, באגאדזינסקי, וואלפאנגעל, פראנצמאן I, הערבסטרייך, קרוליק, ווינשע און בערגמאן.

„הכח": זילבערבערג, באלזאם, גרוב־נער, שטיינבאק, הופערט, קוטשינסקי, ל. וואלאך, זאקליקאווסקי, ראבינאוויטש, סעגאל און קרייצער.

דאס שפיל הויבט אן ל.ט.ס.ג. זעהר שארף. די הכח־שפילער וועהרען כסדר אפ אלע אנגריפען, שפילענדיג זעהר אמביציעז, און אין רעזולטאט שיסט ראבינאוויטש אין דער 28. מינוט דאס ערשטע און איינציגע עהרען־טויער פאר „הכח". דאס דאזיגע טויער איז נישט געווען קיין אויסערגעוועהנליכעס, נאר א גליקס־טויער, וועלכעס איז געפאלען ווייל דער ל.ט.ס.ג.־טויערמאן לאזט דעם באלעם ארויס פון האנד.

ל.ט.ס.ג. גיט נישט פאר פערשפילט, און ערצילט אנ'אויסגלייכענד טויער אין דער 36. מינוט פון בערגמאנ'ס א גע־שאסענעם פריישטויס, וועלכען הערבסט־רייך פערוואנדעלט דורך א קאפשטויס אין א טויער.

אין דער 44־טער מינוט שיסט פראנצ־מאן דאס צווייטע טויער פאר ל.ט.ס.ג.

אין דער 45. מינוט דיקטירט דער ריכטער א קארנער פאר ל.ט.ס.ג. בערג־מאן שיסט און קרוליק פערוואנדעלט איהם דורך א קאפשטויס אין א דריט טויער.

די „הכח"־מאנשאפט האט די ערש־טע האלבע שעה שעהן געשפילט, יאין בעהערשט דאס פעלד. דאגעגען די אנ־דערע 15 מינוט פון דער ערשטער העלפט האט נעהערט צו ל.ט.ס.ג, וועל־כע האט אין דער צייט געשאסען אויך 3 טויערען.

אויך נאכ'ן זייטען־וועקסעל האט די שטורמער־רייהע פון „הכח" פערפיהרט.

כמעט די גאנצע אנדערע העלפט שפילט „הכח" מיט אנ'ערזאץ־טויער־מאן, ווייל דער טויערמאן זילבערבערג פערלאזט דעם פלאץ א צובלוטיגטער.

ל.ט.ס.ג. איסנוצענדיג די שוואכע זייט פון דער „הכח"־מאנשאפט, וועלכע איז שטארק געפאלען אויף די כחות, ערצילענדיג אין יער 47., 55., 60., 65. און 75. מינוטען 5 ווייטערדיגע טויערן.

דער כעמיש יוערים פערענדיגט מיט 8:1 לטובת ל.ט.ס.ג.

טויערען פאר ל.ט.ס.ג. האבען געשא־סען ווינשע 3, פראנצמאן 3, קרוליק 1 און הערבסטרייך 1.

„ל.ט.ס.ג." שטעלט מיט זיך פאר א זעהר שטארקע מאנשאפט, כמעט די שטארקסטע מאנשאפט אין לאדז, זא־גאר בעסער אלס אונזערע בעסטע ליגע־מאנשאפטען.

פון ל.ט.ס.ג. איז נישט דא וועמען כפעצעל צו לויבען, ווייל די גאנצע מאנ־שאפט האט זיך אויסגעצייכענט.

ביי „הכח" איז ווערט צו לויבען דער מיטעל־לויפער הופערט, באלזאם און קרייצער.

ריכטער פיאטראווסקי זעהר גוט.

פובליקום 1500 מאן.

„הכח" II—„ל.ט.ס.ג. II (0:1) 3:1

דער פארמעטש פון הויפט־מעטש „הכח"—ל.ט.ס.ג., האט זיך געענדיגט מיט 3:1 פאר ל.ט.ס.ג. ריכטער ג. שער זעהר גוט.

דער מעטש פאר דער „ב"־קלאס־מיי־סטערשאפט פון לאדזער קרייז־פוסבאל־פערבאנד צווישען „קדימה" און ג.מ.ס. איז צוליב דעם שלעכטען שטאנד פון שפיל־פלאץ נישט פארגעקומען.

מייסטערש פט עקסטרא-ליגע

היינט שפילט אין לאדז ל.ק.ס. געגען „ווויסלא", פאראיאהרען האט „וויסלא" ביידע מאל פערשפילט ביי ל.ק.ס.. אין קראקא שפילען די „טורניסטען" מיט דעם בן זקונים פון דער ליגע „גארבאר־ניא", רוד—ווארטא און קרולעווסקא הוטא, משארני — קראקאוויא און לעמ־בערג, און אין ווארשא קומט פאר א דערבי־מעטש צווישען באלאניא—וואר־שאוויאנקא.

די היינטיגע מייסטערשאפטס-פוסבאל-מעטשען „א" קלאס

היינט זונטאג שפילען אין לאדז די טורניסטען I ב געגען פ.ט.צ., וו.ק.ס. גע־גען ווידזעוו, און זגערזש סאקאל—אינ־יאן און אין פאביאניץ בודניא — ל. ק. ס. I ב.

„ב" קלאס מייסטערשאפט פון לאדזער קרייז-פערבאנד.

זונטאג 4 נאכמיטאג שפילען אין פיעטרוקאוו אויף דעם קאנקארדיא־פלאץ קאנקארדיא געגען ארלע (זגערזש), אין לאדז שפילען אויף דעם ל.ק.ס.־פלאץ 11 פרוה „מור"—סאקאל (פאביאניץ), 4 נאכם. שפילען אויף דעם זעלבען פלאץ חשמונאי—ארלע (זגערזש). אויף דעם פלאץ ביי דער ווארנא גאס 4 נאכ־מיטאג שפילען „פאגאן" — „ס.ס.ק.ט." (כאיני).

רעגיר נגס-קריזיס דויערט ווייטער

כלאנגען אז גענ. סאסנאקאווסקי ווערט פרעמיער.—ווירטשאפטליכע קרייזען שטיצען זיין קאנדידאטור.—דערווייל איז אבער נאך נים אנגענומען געווארען קיין שום בעשלוס

אויסערגעוועהנליכע סיים-סעסיע אין דער נאהענטסטער צייט

ווארשא. (טעלעגראניש) די פאלי־טישע לאגע איז דערווייל נאך נישט אויפגעקלערט געווארען. פרעמיער באר־טעל האט לעת עתה זיך גענומען צו דער ארבייט, הגם עס איז זיכער, אז ער וועט לאנג נישט בלייבען ביי דער מאכט. אויף די קאנפערענצען צווישען מארשאל פילסודסקי, מלוכה־פרעזידענט און פרע־מיער בארטעל, וועלכע קומען כסדר פאר, ווערט ארומגערעדט דאס פרא־גראם פון דער קומענדיגער רעגירונג און עס־ווערען בעהאנדעלט די פערשי־דענע קאנדידאטורען, וואס קומען אין בעטראכט איבערצונעמען דעם פארטע־פעל פון פרעמיער.

די סיבה פון דעם לאנג־דויערנדען קריזיס, וועלכער האט זיך אפיציעל נאך נישט אנגעהויבען, אבער ער עקזיסטירט פאקטיש שוין א געוויסע צייט, איז דער קאמף פון די פערשידענע גרופען אין ב.ב.־קלוב.

די פולקאווניקעס־גרופע, וואס פיהרט דעם קאמף געגען פרעמיער בארטעל, וואלט וועלען האבען אנ'איינגענעם מענש אויפ'ן אמט פון פרעמיער־מיניסטער. ווען עס וואלט זיינען די קאנצעפציע פון דער דאזיגער גרופע, וואלטען די בעצי־הונגען צווישען סיים און דער רעגירונג זיך בעדייטענד פערשארפט.

געגען דער פולקאווניקעס־גרופע טרעט ארויס דער מלוכה־פרעזידענט, וועלכער האלט, אז די איצטיגע ווירטשאפטליכע לאגע אין לאנד איז נישט געוואונשען, אז די פאליטישע לאגע זאל נאכמעהר פערשארפט ווערען.

דאס איז טאקע די סיבה, וואס עס איז נאך ביז איצט נישט געקומען צו קיין ענטשיידונג, און דער קריזיס פערשלעפט זיך.

עס איז אבער נישט אויסגעשלאסען, אז אין די נאהענטסטע טעג זאל די לאגע פולשטענדיג אויפגעקלערט ווערען.

אין דער לעצטער מינוט האבען זיך פערשפרייט קלאנגען, אז די גרעסטע שאנסען אויפ'ן פרעמיער־בענקעל האט גענ. סאסנקאווסקי, דער פערטרויאונגס־מאן פון מארשאל פילסודסקי. די דא־זיגע קלאנגען שטאמען דערפון, וואס גענ. סאסנקאווסקי איז געווארען ארויס־גערופען טעלעגראפיש קיין ווארשא, און ער איז גלייך פערפאהרען אין בעלווע־דער, וואו מארשאל פילסודסקי האט מיט איהם אפגעהאלטען א לענגערע קאנ־פערענץ.

די קאנדידאטור פון גענ. סאסנקאוו־סקי ווערט אונטערשטיצט פון די קאנ־סערוואטיווע און ווירטשאפטליכע קרייזען. און מ'זעהט אין איהם דעם פא־סיגסטען קאנדידאט, וואס קאן א סוף מאכען צו דער איצטיגער אונקלארער פאליטישער לאגע

גענ. סאסנקאווסקי וועט קאנען בעווי־זען, אזוי טענה'ן זייע אנהענגער, אז מ'דארף נישט פונאנדערלאזען דעם סיים און אז טאקי דער איצטיגער סיים זאל אננעמען דעם קאנסטיטוציע־פראיעקט פון ב.ב.

די אינדוסטריעלער און לאנדווירט־שאפטליכע קרייזען בעציהען זיך פאזי־טיוו צו גענ. סאסנקאווסקי'ס קאנדידא־טור, און זיי האפען, אז די אפאזיציע וועט האבען צו זיין קאבינעט א זאכליכע בעציהונג.

אפיציעל איז אבער דערווייל גארנישט נאך בעוואוסט. דער צוזאמענשטעל פון נייעם קאבינעט וועט ערשט בעקאנט ווערען צוזאמען מיט דער דימיסיע פון דער איצטיגער רעגירונג. דערווייל איז נאך אלץ אין סטאדיום פון בעראטונגען, קאנפערענצען, און עס איז נישט אויס־געשלאסען, אז די קאנדידאטור פון גענ. סאסנקאווסקי זאל אין דער לעצטער מי־נוט אויפהערן צו זיין אקטועל.

אלענפאלס רעכענט מען פאר א זיכע־רע זאך, אז מארשאל פילסודסקי וועט איצט נישט איבערנעמען דעם מלוכה־רודער, און דאס נישט נאר דערפאר, וואס זיין געזונד־צושטאנד ערלויבט עס איהם נישט, נאר אויך דערפאר, וואס מארשאל פילסודסקי וויל נישט שטעהן אין דער שפיץ פון דער רעגירונג, ווען עס וועט פארקומען אין סיים די דעצי־דירענדע שלאכט וועגען דער קאנסטי־טוציע־ענדערונג.

מ'האלט אויך פאר זיכער, אז אין א קורצער צייט נאכדעם, ווי עס וועט זיך פארמירען דער נייער קאבינעט, וועט צונויפגערופען ווערען אנ'אויסערגעוועהנ־ליכע סיים־סעסיע. אויף דער דאזיגער סעסיע זאל די רעגירונג פערלאנגען ברייטע פולמאכטען, הויפטזעכליך אויפ'ן ווירטשאפטליכען געביט.

די ענטשיידענדע שלאכט ארום די קאנסטיטוציע־ענדערונגען וועט העכסט־וואהרשיינליך ערשט פארקומען אין הערבסט. און אין אויסגאנג פון דער דאזיגער שלאכט איז אפהענגיג די עק־זיסטענץ פון איצטיגען סיים.

דערווייל אבער אמטירט פרעמיער בארטעל גאנץ נארמאל, ווי עס וואלט גארנישט געהאלטען פאר א רעגירונגס־ענדערונג, און אין משך פון די לעצטע צוויי טעג האט ער אפגעהאלטען א רייהע קאנפערענצען מיט'ן אויסערן־מיניסטער, מיט'ן לייטער פון פינאנץ־מיניסטעריום און מיט א רייהע אנדערע מיניסטארען.

רעגירונגס־קריזיס לחוד און די נאר־מאלע ארבייט לחוד.

די ציוניסטישע קאנפערענץ אין יוגאסלאוויען.

בעגריסונגס-רעדע פון יוגאסלאווישען בילדונגס-מיניסטער

בעלגראד, 5. אפריל. (יטא) דא איז געעפענט געווארען דער ציוניסטי־שער לאנד־צוזאמענפאהר אין יוגא־סלא־וויען. דעם צוזאמענפאהר האט צוו. אגה. בעגריסט דער יוגאסלאווישער בילדונגס־מיניסטער אלאופאוויטש, וועלכער האט געלויבט די שווערע און איידעלע אויפ־גאבען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג פאר דעם ווידער־אויפבוי פון פאלק און לאנד. דער מיניסטער האט אונטערגע־שטראכען די לויבענסווערטע מיגענד פון די ציוניסטען צו פעראייניגען דעם ציו־ניזם מיט טרייהייט צו זייערע וואוין־לענדער.

דער בעלגראדער בירגערמייסטער סטאיאדינאוויטש האט אין זיין בעגרי־סונג בעטאנט, דאס די יוגא־סלאווישע יודען האבען אלע מאל געגאסען פון דער פולער גלייכבערעכטיגונג און קיינ־מאל איז אין לאנד נישט געקומען צו ערנסטערע אנטיסעמיטישע ארויסטרע־טונגען. צו דער קאנפערענץ זענען אויך געקומען פארשטעהער פון אנדערע מי־ניסטעריומס. די קאנפערענץ האט ארויס געשיקט בעגריסונגס־דעפעשען צום קע־ניג אלעקסאנדער, צום יוגא־סלאווישען פרעמיער־מיניסטער זשיווקאוויטש, ווי אויך צום פרעזידענט פון דער אלוועלט־ליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע ד"ר ווייצמאן.

רעפעראטען וועגען דער לאגע פון ציוניזם האבען געהאלטען דער רב־הכולל ד"ר אלקאליי און ד"ר ליכט.

—()—

געדענקט, אז איז „תומכי אורחים" ווארטען שויז אירער שפענדע

הונדערטער יודישע פאמיליעס אויף

לאדזשער טאגעבלאט

ד״ר רעדאקטאר נעמט־אן פון 6 ביז 7 אין אווענד.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

דיוויס'עס פלאן וועגען רוסלאנד

אלץ אפטער און קלארער שפרונגען ארוים קלאנגען וועגען בעמיהונגען צו שאפען א מין „דיוויס־פלאן" פאר רוסלאנד. מיטשעלס דייוויז, דער אמעריקאנער פינאנץ־ראטגעבער אין פוילען, וועלכער ווערט אלגעמיין בעטראכט אלס הובער'ס פערטרויענס־מאן, זאל האבען פארגעשלאגען אזא סארט פלאן דער סאוויעט־רעגירונג בעת זיין בעזוך מיט א פאר חדשים צוריק אין מאסקווא, און די פרטים פונ'ם דאזיגען פלאן זאלען איצט פערהאנדעלט ווערען מיט ה' שיינמאן, דעם פינאנץ־דיפלאמאט פון סאוויעט־רוסלאנד אין אמעריקא. לויט נאכריכטען פון בערזען־קרייזען, רעדט מען שוין אפילו וועגען דעם, אז אווען יאנג, דער פאקטישער פערפאסער פונ'ם דיוויס־פלאן פאר דייטשלאנד וועט זיין דער פארזיצענדער פון א ספעציעלער קאמיסיע, וואס וועט פאהרען אויסארבייטען דעם „דיוויס־פלאן" פאר רוסלאנד.

ס'איז נישטא קיין רויך אהן פייער. דער מחבר פון די שורות איז גענייגט צו גלויבען, אז אין די אלע נאכריכטען איז דא נאר א גרויסער שטיק אמת.

כדי אבער מיר זאלען קאנען ארויסשיילען דעם דאזיגען אמת'דיגען קערנדעל פון דער דיקער שאלעכץ פון קלאנגען, מיט וועלכער ער איז ארומגעוויקעלט, מוזען מיר קודם כל פאר אונז אליין קלאר מאכען, וואס עס מיינט דאס ווארט „דיוויס־פלאן" און זיין אנווענדונג צו רוסלאנד.

מען קען זאגען דאס זעלבע, און דאס נישט דאס זעלבע. די וועלט־פאליטישע לאגע פון רוסלאנד און פון דייטשלאנד איז אזוי גרונד פערשידען, אז א „דיוויס־פלאן" פאר רוסלאנד מיינט, נאטירליך, עפעס גאר אנדערש, ווי א „דיוויס־פלאן" פאר דייטשלאנד.

דער „דיוויס־פלאן" פאר דייטשלאנד איז אנגענומען געווארען אין א צייט, ווען פראנצויזיש מיליטער האט אקופירט דעם ווייטיגסטען אינדוסטריעלען ראיאן פון דייטשלאנד, דעם רוהר־געביט און די אנטאנט, האבענדיג דעם דאזיגען משכון אין דער האנד, האט געמוזט ארויסקוועטשען אט די „רעפאראציעס" פאר'ן פערלוירענעם וועלט־קריג, פון וועלכע דייטשלאנד האט זיך פריהער מעהר־ווייניגער אויסגעדרעהט.

ביי אזא לאגע האט דער „דיוויס־פלאן" געזאלט זיכערען וואס גרעסערע צאהלונגען פונ'ם בעזיגטען שונא. קיין גרעניץ פאר די דאזיגע צאהלונגען איז נישט געשטעלט געווארען. וואס מעהר, אלץ בעסער. אויסער א מינימום פון צאהלונגען, וואס איז געוואקסען פון יאהר צו יאהר, דערגרייכענדיג דאס יאהר די סומע פון צוויי מיט א האלב ביליאן מארק, האט מען פון דייטשלאנד געקאנט נעמען ווייטערדיגע איבערצאהלונגען, וואס זענען אפהענגיג געווען פון א געוויסען אנווייזער פון וואוילשטאנד, וואס איז בעשטימט דורכ'ן דיוויס־פלאן.

כדי דער דאזיגער אנווייזער זאל נישט פאלש איבערגעגעבען ווערען דורך די דייטשע סטאטיסטיקער, שטייער־אמטען און בודזשעט־מאכערס, האט מען נאטירליך געמוזט בעשטימען א מין פינאנציעלען קאנטראל איבער דייטשלאנד. דער גענעראל־אגענט איבער רעפאראציעס איז געווארען איינער פון די שטארקסטע מאכט־ארגאנען אין דייטשלאנד. אפילו ווען ער קאן נישט דירעקט ארויפלעגען א וועטא אויף אויסגאבען פון דייטשען בודזשעט אדער דירעקט אויסשרייבען העכערע שטייערען, האט פונדעסטוועגען זיין רעכט פון אונטערזוכונג און עצות געבען אזא שטארקע פאקטישע וואג, אז די דייטשע מלוכה־לייט קאנען איהם נישט איגנארירען.

רוסלאנד איז אין אנ'אנדער לאגע, ווי דייטשלאנד. זי האט קיין קריג נישט פערלוירען און אלע פאדערונגען צו איהר בעשרענקען זיך אויף א פאראויס־בעשטימטען מאקסימום פון חובות און שאדענס, וועלכער וועט נאך וואהרשיינליך פערקלענערט ווערען דורך געוויסע געגען־פאדערונגען און סתם רעדוצירט ווערען, ווען מען וועט האלטען ביים אונטערהאנדלען. אויפ'ן ענדגילטיגען באלאנס, וועלכען רוסלאנד וועט דאן בלייבען שולדיג צו דער אויסערליכער וועלט, וועט מען דאן ארויפלייגען א געוויסען מינימאלען פראצענט — אויף פריוואטע חובות מעהר, אויף רעגירונגס־חובות ווייניגער, — און מען וועט פערטיילען אלע צאהלונגען — קרן און פראצענטען — אויף עטליכע צעהנדליג יאהר.

דערצו וועלען צוקומען צאהלונגען אויף נייע הלוואות, וועלכע סאוויעט־רוסלאנד וועט זיכער קריגען גלייכצייטיג מיט'ן דעקען די אלטע חובות אדער באלד נאכדעם.

דער רעזולטאט וועט אלעמאל זיין, אז אויב די סאוויעט־רעגירונג זאל הייסט קומען צו א פינאנציעלער פערשטענדיגונג מיט אלע אויסערליכע מדינות מיט אמאל, וועט זי האבען פאר זיך א קלארע טאבעלע פון צאהלונגען פאר די יאהרען.

אויף וויפיל די סומע פון די רוסישע פערפליכטונגען וועט זיין א בעשטימטע, אויף וויפיל איהרע יעהרליכע צאהלונגען וועלען זיין פאראויס בעוואוסט, וועט א „דיוויס־פלאן" פאר רוסלאנד האבען פון אנהויב אן אנ'אנדערע צורה, איידער ער האט געהאט פאר דייטשלאנד. אויב אפילו ס'וועט בעשטימט ווערען א מין שטענדיגע קאמיסיע אויף אכטונג צו געבען אויף די רוסישע צאהלונגען, וועט איהר אויפגאבע זיין נישט ארויסקריגען וואס מעהר, נאר זיכערען די צאהלונג פון פאראויס־בעשטימטע יעהרליכע סומען.

האט דער „רוסישער דיוויס־פלאן" ערנסטע שאנסען אויף גיכער פערווירקליכונג?

דאס איז אפהענגיג פון צוויי אומשטענדען. דער ערשטער איז, צי וועט דער רוסישער דיוויס־פלאן זיך בעציהען אויף אלע אויסלענדישע צאהלונגען פון רוסלאנד, אדער נאר אויף איהרע צאהלונגען צו אמעריקא.

פארמעל וועט אמעריקא אין פערהאנדלונגען מיט רוסלאנד קיינמאל נישט שטעלען די פראגע וועגען אנדערע לענדער, פונקט, ווי פראנקרייך האט נישט געשטעלט די פראגע וועגען די אמעריקאנער חובות אין דער צייט, ווען זי האט פון איהר זייט פערהאנדעלט וועגען א פינאנציעלען אפמאך מיט מאסקווא. פאקטיש אבער וועט זיך דער שטאטס־דעפארטאמענט אין אזא פאל געפינען אונטער א שטארקען דרוק פון אייראפא, וואס וועט געשטיצט ווערען אויך פון איינינע פינאנציעלע אינטערעסען אין אמעריקא זעלבסט. ס'איז דעריבער זעהר מעגליך, אז אויב דער פינאנציעלער אפמאך מיט רוסלאנד זאל זיך בעציהען בלויז אויף אמעריקא וועט דער שטאטס־דעפארטאמענט שטעלען העכערע פאדערונגען און מאכען גרעסערע שוועריגקייטען, איידער אין פאל ווען עס זאל זיך האנדלען וועגען אנ'אלגעמיינעם אפמאך.

די צווייטע שוועריגקייט בעשטעהט אין דער פארמעלער זייט פון דער פראגע. דער אמעריקאנער שטאטס־דעפארטאמענט און די וויכטיגסטע באנקען, וואס זענען פעראינטערעסירט אין די פריהערדיגע רוסישע אנלייהען, שטעהען נאך ביז איצט אויפ'ן שטאנדפונקט, אז קודם כל דארף די סאוויעט־רעגירונג פארמעל אנערקענען די חובות פון די פריהערדיגע רוסישע רעגירונגען אין אמעריקא און ערשט דערנאך וועט מען רעדען וועגען נייע הלוואות. די סאוויעט־רעגירונג וויל אבער נישט אויסלאזען די שטארקסטע קארט, וועלכע זי האט אין האנד, כל זמן זי איז נישט זיכער, אז אויף יעדען דאלאר וועלכען זי וועט אנערקענען, וועט זי קריגען ווענינגסטענס אנ'אנדער דאלאר אלס א נייע הלוואה.

פון דעם אלעמען ווערט קלאר די נאטירליכע בריק, וועלכע פיהרט פון איין שטאנדפונקט צום אנדערען. די עפענטליכע אנערקענונג פון חובות דורך דער סאוויעט־רעגירונג וועט דארפען בעגלייט ווערען דורך א נישט עפענטליכען, אבער נישט ווייניגער בינדענדען אפמאך מיט די באנקען וועגען די בעדינגונגען, צייט און סומע פון דער קומענדיגער הלוואה.

א. ר.

יודישע נייעס

תל־אביבער „מכבי" געווינט דעם ארץ־ישראל־בעכער

ירושלים. (יטא) דער תל־אביב'ער ספארט־קלוב „מכבי" האט ערווארבען דעם ארץ־ישראל־בעכער פאר'ן יאהר 1929. די פרוי פון דיסטריקט־קאמיסאר האט איבערגעגעבען דעם בעכער דער „מכבי"־לייטונג. אין נאמען פון פראנצויזישען אויסערן־מיניסטעריום האט דער פראנצויזישער קאנסול אין ירושלים איבערגעגעבען דעם „מכבי" דעם פראנצויזישען ספארט־מעדאל.

וואגאן מצות פון דייטשלאנד קיין רוסלאנד.

בערלין. (יטא) דער בערלינער מצות־קאמיטעט האט בעשלאסען ארויס צושיקען קיין רוסלאנד נישט ווי עס איז ביז איצט געפלאנט געווארען, בלויז 13, נאר גאנצע 30 וואגאן מצות. לויט ידיעות, וואס דער קאמיטעט האט בעקומען פון רוסלאנד, קאסט דארט א קילא מצות 1½ רובל, בעת א קילא מצות אימפארטירט פון אויסלאנד מאכט אויס, נאך אלע קאסטען און צאל אפצאהלען, בלויז 1 רובל 10 קאפיקעס. אזוי לוינט עס בעסער שיקען מצות ווי געלד.

א בעדייטענדער טייל פון די איינגעפלאסענע סומען, וואס וועט איבערבלייבען נאכ'ן מצות־איינקויף, וועט דורכ'ן בערלינער קאמיטעט איבערגעשיקט ווערען צו פערטיילען אויף די ערטער אויף איינקויפען פערשידענע אנדערע פסח־פראדוקטען.

נייער אמעריקאנער קאנסול אנגעקומען קיין ירושלים.

ירושלים. (יטא) דא איז אנגעקומען דער ניי־בעשטימטער אמעריקאנער גענעראל־קאנסול אין ארץ־ישראל ד״ר קנאבענשוס. דער נייער אמעריקאנער קאנסול איז ביים אנקומען בעגריסט געווארען דורך די פארשטעהער פון דער רעגירונג, פון דיפלאמאטישען קארפוס און דער אמעריקאנער קאלאניע.

קאנפערענץ פון יודישען פרויען־פערבאנד אין ארץ־ישראל.

ירושלים. (יטא) דא איז פארגעקומען די יעהרליכע קאנפערענץ פון יודישען פרויען־פערבאנד אין ארץ־ישראל. די קאנפערענץ האט אנגענומען א רייהע בעשלוסען וועגען דער טעטיגקייט און ווייטערדיגער ארגאניזירונג פון די יודישע פרויען אין ארץ־ישראל.

דער סענסאציאנעלער פראצעס געגען „פולקאווניק בארקער"

דער „פולקאווניק בארקער" איז געווען א פערשטעלטע פרוי. דאס ווייבעל פון דער פערשטעלטער פרוי דערצעהלט וועגען איהר חתונה. — דער גרויסער סקאנדאל אין דער ענגלישער געזעלשאפט

און דער לעצטער צייט האט אויף דער גאנצער וועלט געקלאפט מיט דער ענטדעקונג, אז א געוויסער לאנדאנער „קאלאנעל בארקער", וועלכער האט געלעבט מיט א פרוי, ווי מאן און ווייב איז נאר א פרוי און הייסט סמיטה. די דאזיגע מעשה איז זעהר א פיקאנטע און איז אויפגעפרישט געווארען אין צוזאמענהאנג מיט א פראצעס אין לאנדאנער פאליציי געריכט געגען פרוי סמיטה, וואס האט געשפילט די ראל פון א מאן אלס „קאלאנעל בארקער".

דער זאל, וואו דער פראצעס איז פארגעקומען איז געווען איבערפולט. יעדער איז געווען נייגעריג צו זעהען די פרוי, וואס נישט נור אז זי עטליכע יאהר געווען געקליידעט אלס מאן, נור האט זיך אויך אנגעגעבען אלס הויכער אפיציר, צוערשט אלס קאפיטאן און דאן אלס קאלאנעל (פולקאווניק) און האט געשפילט א בעדייטענדע ראל ביי די ענגלישע פאשיסטען.

פרוי סמיטה, ווי די פרוי הייסט אויף איהר ריכטיגען נאמען איז ערשינען אין געריכט אנגעטאן אין פרויען־קליידער. מען האט געזעהן פאר זיך א פעסט געבויטע פרוי. זי איז גרעסער ווי וועלכער עס איז פאליציאנט. זי זעהט אבער אויס טאקי ווי א פרוי. ס'איז נישטא קיין מענליכער שטריך אין איהר געזיכט. דער עולם האט זיך אנגעהויבען וואונדערן, ווי ס'איז מעגליך געווען, אז מען זאל אזוי פיל יאהרען זי אננעהמען פאר א מאן.

ווען מען האט אויסגערופען דעם נאמען אלפערדא עמא האווארד, וואס איז דער נאמען פון דעם ווייבעל, מיט וועלכער זי (די פערשטעלטע „קאלאנעל בארקער") האט געזעצליך חתונה געהאט, האט די בעשולדיגטע שוין כמעט צוזאמענגעבראכען. זי האט געוואלט צו בעגראבען איהר פנים אין דעם שאל, וואס זי האט געטראגען אויף דעם האלז.

ווען פרוי האווארד דאס „געזעצליכע ווייבעל" פון „קאלאנעל בארקער" איז ערשינען פאר'ן געריכט איז די סצענע געווארען נאך דראמאטישער. די בעשולדיגטע פרוי סמיטה האט אנגעהויבען שטארק צו ציטערן, זי האט זיך דאן מעהר נישט געקענט קאנטראלירען און זי האט אויסגעבראכען אין א געוויין.

בעת מען האט פרוי האווארד פערהערט האט מען זי געפרעגט: — דערקענט איהר די בעשולדיגטע?

— איך קען זי נישט זעהן — האט פרוי האווארד געענטפערט.

— די בעשולדיגטע מוז אויפהויבען איהר קאפ — האט דער ריכטער גע־מראט בעפוילען.

— ניין! ניין! — האט אויסגעשריען די בעשולדיגטע פרוי סמיטה מיט א וויינענדיגען קול און האט ווייטער געהאלטען איהר קאפ בעגראבען און דער שאל.

דער ריכטער הייסט דאן פרוי האווארד, אז זי זאל צוגעהן צו דער בעשולדיגטער און זי אנקוקען.

דא האט פרוי סמיטה שוין געוואלט איינשפארען א מרחה איהר „ווייבעל" און זי האט דעם קאפ אויפגעהויבען.

שפעטער איז פרוי סמיטה געפאלען אין חלשות.

דער אדוואקאט פאר דער אנקלאגע, האט ערקלערט און וואס ס'בעשטעהט די בעשולדיגונג געגען פרוי ליליאס וואלעריע ארקעל סמיטה. זי ווערט אנגעקלאגט פאר פאלש שווערען. דעם 29 יוני 1928 האט זי אונטער דעם נאמען פון לעסליע איוואר וויקטאר נאאונטלעט בלויה בארקער געשוואוירען אין א פראצעס וואס פרוי דזשאנסאן האט פערפיהרט געגען „וויקטאר בארקער". דער פראצעס איז געווען וועגען בעקומען 314 פונט אדער צו 10 פונט א וואך פאר א געשעפט. אין דעם אפמאך איז געזאגט געווארען פון „קאלאנעל בארקער" אז ער (דאס הייסט זי) איז געווען אנ'אפיציר אין דער ארמעע, אז ער האט געהאט א קאמיסיע אין דער קאוואלעריע. אבער מען קען נישט דערגעהן און ערגיץ אז „וויקטאר בארקער" איז טאקע געווען אנ'אפיציר און אז ער האט געדינט אין דער קאוואלעריע.

דער אדוואקאט דערצעהלט ווייטער ווי יענער פראצעס האט געפיהרט צום באנקראט פון „וויקטאר בארקער" מען האט „איהם" אין שייכות דערמיט ארעסטירט און „ער" איז א פרוי און נישט קיין מאן.

ווייטער ערקלערט דער אדוואקאט, אז די בעשולדיגטע האט, ווען זי איז געווען פערשטעלט אלס מאן, חתונה געהאט מיט א פרוי, און האט אין דעם הייראטס־צערטיפיקאט אויך אריינגעשטעלט פאלשע בעהויפטונגען.

די בעשולדיגטע אונטער דעם נאמען פון וויקטאר בארקער, האט זיך אנגעגעבען אלס א בחור און האט חתונה געהאט מיט אלפערדא עמא האווארד און א קירכע אין 1923 יאהר.

צווישען די פערשיעדענע עדות, וואס זענען גערופען געווארען צו דעם פראצעס איז אויך געווארען פערהערט א העכערער געריכטס־בעאמטער, וועלכער האט בעקומען דעם בעפעהל צו ארעסטירען די פערשטעלטע פרוי.

ריכטער: ווי איז זי דאמאלס געווען געקליידעט?

עדות: אלס מאן.

— האט מען אין האמעל, וואו זי איז ארעסטירט געווארען געוואוסט אז דאס איז א פרוי?

— ניין. מען האט דאס נישט געוואוסט.

דער תפיסה דאקטאר דערצעהלט דאן אלס עדות, אז „קאלאנעל בארקער" האט זיך מודה געווען פאר איהם, אז זי איז א פרוי.

עס איז דאן געקומען דער דראמאטישער מאמענט, ווען פרוי אלפערדא עמא האווארד, דאס „ווייבעל" פון „קאלאנעל בארקער" איז ערשינען אלס עדות. דער ריכטער האט אויסגעפרעגט דאס „ווייבעל" פרוי האווארד הייסט עס, און זי האט ערקלערט, אז צוערשט האט זי זיך בעקענט מיט דער בעשולדיגטער אין 1922 זי איז געווען אנגעטאן אלס פרוי און האט זיך גערופען פרוי פיערס קראוטש.

ריכטער: — האט זי דאן אייך עפעס געזאגט וועגען זיך?

פרוי האווארד: — יא.

— וואס האט זי געזאגט?

— אז זי איז א מאן.

— האט איהר דאס געגלויבט?

— יא.

— איז זי געווען אנגעטאן אלס מאן, ווען זי האט אייך דאס געזאגט?

— יא.

— האט איהר חתונה געהאט מיט דער בעשולדיגטער דעם 14־טען נאוועמבער 1923 אין א קירכע אין ברייטאן?

— יא.

עס איז אין דעם מאמענט פארגעבראכט געווארען דער הייראטס־צערטיפיקאט. פרוי האווארד בעשטעטיגט, אז אויף דעם צערטיפיקאט האט „קאלאנעל בארקער" זיך אנגעגעבען אלס וויקטאר בארקער, 29 יאהר אלט, א בחור מיט אנ'אדרעסע.

מען נעמט דאן דאס „ווייבעל" אויס'ן קרייץ־פערהער:

— איהר האט געקענט פרוי פיערס קראוטש ווען זי האט געוואוינט אויף א פארם נעבען ליטעל העמפעלטאן?

— יא.

— זי האט דארט געוואוינט מיט א מאן פיערס קראוטש?

— יא.

— איהר פלעגט דארט בעזוכען הער און פרוי פיערס קראוטש?

— יא.

— איהר האט דארט געזעהן איהרע קינדער?

— יא

— איז נישט פארגעקומען אמאל א סצענע ווען הער קראוטש איז געקומען און האט די בעשולדיגטע געשלאגען?

— יא

— איז זי נאך יענעם געשלעג פון איהם אנטלאפען?

יא

דער אדוואקאט ערקלערט דאן, דאס ער וויל, אז מען זאל די בעשולדיגטע אויך שיקען צו א משפט פאר אריינשטעלען א פאלשע בעהויפטונג אין דעם הייראטס־צערטיפיקאט

דער פראקוראר ערקלערט דאן צו פרוי סמיטה, אז זי מוז שטעהן אויף די פיס און האלטען אפגעדעקט איהר פנים

זי ווערט פארמעל אנגעקלאגט.

פרוי סמיטה קרעכצט אויס: — „אך גאט, איך קען נישט, איך קען נישט".

דער פראקוראר: — ווילט איהר זיך אויפשטעלען, ביטע?

פרוי סמיטה האט זיך דאן אויפגעשטעלט און זיך אנגעכאפט מיט [illegible]

שוץ און רעכט פאר דער פרוי

די עקאנאמישע, געזעלשאפטליכע און פאליטישע פראבלעמען פון דער היינטיגער פרוי ווערען אלץ מעהר פערפלאנטערט. אזוי אם ווענינסטענס קריגט מען דעם איינדרוק ווען מען הערט זיך צו צו די ענטגעגענגעזעצטע מיינונגען, וואס ווערען ארויסגעזאגט, און טאקי פון די פרויען זעלבסט, וועגען די פראבלעמען.

די פרוי האט זיך ערווארבען רעכט, פאליטישע און עקאנאמישע. די דאזיגע רעכט האבען איהר אבער נאך נישט געגעבען פולע גלייכהייט מיט'ן מאן, בעזונדערס ווען עס האנדעלט זיך וועגען עקאנאמישע אנגעלעגענהייטען.

אויפ'ן עקאנאמישען געביט איז די פרוי נאך ווייט הינטערשטעליג פון דעם מאן. זי האט נישט אזוי פיל געלעגענהייטען ווי דער מאן צו קריגען בעשעפטיגונג, זי האט אויך נישט די געלעגענהייטען צו פערדינען אזוי פיל ווי דער מאן.

נאטירליך קומען דא אריין פאקטארען, וועלכע קענען נישט בסזייטיגט ווערען נישט דורך גוטע וואונשען און ניט דורך דער אריינמישונג פון געזעץ. זיי ווערען ענטשיידעט דורך די געזעצען פון עקאנאמישען לעבען.

דער ארבייט־געבער האט זיין אייגענע אויסרעכנונג ווען עס קומט צו דער בעשעפטיגונג פון פרויען. ער וועט נישט בעשעפטיגען קיין פרוי פאר אנ'ארבייט, וועלכע קען געטון ווערען בעסער פון דעם מאן. און עס זענען פאראן א סך ארבייטען, וואס דער ארבייט־געבער האלט, אז א מאן קען זיי טון בעסער ווי די פרוי, און ער וועט פאר זיי אנשטעלען א מאן אפילו ווען דער מאן דארף קריגען, און קריגט טאקי, א העכערען לוין.

די פרוי האט זיך איינפאך ארויסגעצייגט אלס שוואכע קאנקורענטקע פון מאן אויפ'ן געביט פון פיל בעשעפטיגונגען.

עס זענען אבער פאראן פיל בעשעפטיגונגען, וועלכע די פרוי קען טון אזוי גוט, אדער באלד אזוי גוט ווי דער מאן, און אין די דאזיגע בעשעפטיגונגען האט זי טאקי זיך אזוי איינגעפעסטיגט, אז דער מאן האט ממש קיין צוטריט נישט.

אין מאנכע פאלען, וואלט די פרוי מעגליך דעם מאן אויך געהאט ארויסגעשטויסען, אדער מיט איהם שטארק קאנקורירט ווען דאס געזעץ וואלט זיך נישט אריינגעמישט.

עס זענען אבער אויך פאראן אנדערע און טאקי פרויען, וואס זאגען, אז די דאזיגע געזעצען טוען דער פרוי קיין גוטעס נישט. נישט קיין שוץ דארף די פרוי, זאגען זיי, נאר רעכט.

שוץ, געהען זיי ווייטער, טוט דער פרוי שאדען. עס בערויבט איהר פון דער געלעגענהייט צו קריגען ארבייט דארט וואו זי וואלט עס געקענט קריגען. די היינטיגע פרוי, זאגען זיי, נויטיגט זיך מעהר נישט אין קיין ספעציעלע פריווילעגיעס. זי וויל מעהר נישט בעטראכט ווערען פאר קיין שוואכע און הילפלאזע בעשעפעניש. זי קען איהר שטעטעל אליין בעשטעהן אהן דער אריינמישונג פון געזעץ.

אויב געזעץ זאל עס זיין א געזעץ פאר אלעמען גלייך, פאר'ן מאן אזוי גוט ווי פאר דער פרוי. פאר איהר אליין דארף מען נישט האבען קיין געזעצען.

איז געווארען א מיינונגס־צוטיילונג וועגען דעם צי די פרוי דארף האבען שוץ אדער רעכט.

און מעגליך, אז עס וועט נאך נעמען פיל יאהר און א סך וואסער וועט נאך דארפען פערביילוימען איידער מען וועט קענען האבען א בעשטימטע מיינונג וועגען דעם.

ווארום נאך אלעם איז נאך דער פרוי'ס פאזיציע אין עקאנאמישען לעבען נישט קיין זיכערע, אלענפאלס נישט קיין בעשטימטע.

די פרוי האט נאך זיך נישט צוגעוואוינט צום געדאנק, אז זי מוז אויך שטענדיג פערדינען איהר ברויט און ווער רעדט פון זיין די ברויט־געבערין פון אנדערע — פון א פאמיליע, ווי דער מאן.

אויב עס איז אמת, אז פיל פערהייראטע פרויען געהען גיכער ארבייטען איידער צו זיצען אין דער היים. איז אבער אויך אמת, אז א פיל גרעסערע צאהל פון אומפערהייראטע ארבייט'ן נאר ביז וואנען זיי האבען חתונה און קריגען מענער, וואס זאלען פאר זיי ארבייטען.

אונטער אזעלכע אומשטענדען איז ארבייט פאר דער פרוי נאר א צייטווייליגע זאך און צוליב דעם אליין קען שוין די פרוי נישט מאכען קיין גרויסען פראגרעס אין עקאנאמישען לעבען.

זי מוז בלייבען די אונטערגעצאהלטע, די עקספלואטירטע און די יעניגע, וואס טוט די לייכטערע ארבייט.

דער פיזישער צושטאנד פון דער פרוי שפילט דא נאטירליך אויך א ראלע און טאקי אויך דאס, וואס עס איז ביי פיל אנגענומען, אז די פרוי טויג זיך בכלל נישט אויס אזוי גוט ווי דער מאן צו ארבייטען, וואס מאדערן ספעציאליטעט.

אבער ווי די זאך זאל נישט זיין, די פרוי איז אין א מאדנער לאגע, בעזונדערס צוליב דעם, וואס ווען עס קומט צו דער פראגע פון די דערמאנטע שוץ־געזעצען איז דער מאן גראד פאר די דאזיגע געזעצען אבער צוליב גאנץ אנדערע טעמים.

דער מאן ווערט אין דער דאזיגער פראגע אויך פעראינטערעסירט און טאקי פון זיין אייגענעם שטאנדפונקט. ער וויל שוץ געזעץ דערפאר, וואס ער האלט אז נאר אויף אזא אופן קען ער זיך שיצען געגען דער קאנקורענץ פון דער פרוי.

דאס איז אבער א שוואכער מאטיוו, אלענפאלס נישט קיין מאטיוו, צוליב וועלכען מען זאל דארפען דורכפיהרען שוץ־געזעצען. דאס צייגט אבער אויף ווי ווייט די קאנקורענץ צווישען מאן און פרוי ווערט שארפער און וועט וואהרשיינליך ווערען איינע פון די וויכטיגסטע עקאנאמישע פראבלעמען איבער דער גאנצער וועלט.

די פראגע וועגען שוץ און רעכט איז בלויז איין זייט פון דער פיל ברייטערער און פיל וויכטיגער פראגע — די קאנקורענץ צווישען די געשלעכטער אויפ'ן עקאנאמישען געביט.

ב. ש.

אַ משפט איבער די ווייטשעפּעלער יודען

דעם משפט האָבן געמאַכט די יודישע שרייבער פון לאָנדאָן. -- אויפן משפט ווערט געגעבען אַ פול בילד פון יודישן לעבן אין ענגלאַנד.—די טענות צו די ענגלישע יודן.

יא בריף פון לאָנדאָן

פון ש. מאַלדאַווסקי

וויפיל דירה־געלד מעג מען נעה־מען פון אַ סוב־לאָקאַטאָר?

(פון דער סעריע: אין וועלכע פאַלען פאַסט׳ענט צו דאָס לאָדזער געווייבט אַנ׳עקסמיסיע)

מאַג. מ. ש. רייכמאַן

(געריכט־אַפּליקאַנט)

דינגען נאָר דעם לאָקאַל אַליין אָדער מיט איינריכטונג. אין ערשטן פאַל איז עס נאָר פשוט: ס׳רעצידירט דער אונטער־שיד צווישען לאָקאַטאָר׳ס בעלוינונג, אין דעם געלד, וואָס ער צאָהלט דעם ווירט.

8. און וואָס איז מכּה דעם קרן־היסוד און דעם קרן־קימת? האָבן די ווייט־

(ענדע—זייט 6)

בעקאַנטמאַכונג

איך מאַך בעקאַנט דער ג׳ קונדשאַפט דאָס צוליב דער קאָנקורענץ האָב איך פערקלענערט די פרייזען אויף אַלע ארט קאָסמעטיק אין און אויסלענדישע מיט

20%

פערפומעריע

י. דרוקער, זאַוואַדזקאַ 11

טעלעפ. 75-92

5 יודען צווישען די גרינדער פון פּאַשיזם.

מ י ל א ן. (יטא) און צוזאַמענהאַנג מיט די פייערונגען פון 10־יעהריגען יו־בילעאום זייט דער גרינדונג פון דער...

אַ ווילכטיגע ראָל און דער פאַשיסטי־שער געזעצגעבערישער טעטיגקייט שפּילט אויך דער פראָפ. אריאס פון...

5. מיר פרעגען: שטעהט דאָ די יודישע פרעסע, דאָס יודישע טעאַטער, און די אַנדערע אַזוי גערופענע קולטור־אנשטאַלטען אויף דער געהעריגער...

זיך געפונען

אריגינעלער ראָמאַן פון דער נייער יודישער תקופה

פון י. ל. ליאָשיץ

(פאָרטזעצונג).

— ענטשולדיג מיר טייערער מאַהל, — האָט זיך אָדונירט געבעטען, איך מוז אַזוי האַנדלען, — און ער האָט בעזוכט זייערע בגדים.

טאָגעבלאַט קאָפּ.

זיך אויפגעהאנגען א יודישע פרוי, א מאמע פון דריי קליינע קינדער

די סבה פון זעלבסטמארד — נויט און עקסמיסיע

(—) נעכטן שבת פריה איז די געגענד פון קאנסטאנטינער גאס אויפגעציטערט געווארן פון א שוידערליכען זעלבסטמארד, וואס עס איז בעגאנגען די 55-יעהריגע שרה פראם. די סבה פון דאזיגען זעלבסטמארד זאל זיין נויט און — עקסמיסיע.

די זעלבסטמערדערין איז געווען אנ'אלמנה. איהר מאן איז מיט עטליכע יאהר צוריק געשטארבען און זינט דאן האט זי זיך כסדר געמוטשעט צו דערנעהרען איהרע 3 קליינע קינדער. לעצטענס איז די לאגע פון דער דאזיגער בכבוד'ער אלמנה געווארען אזוי קריטיש, אז זי האט נישט געהאט קיין שטיקעל ברויט אין שטוב. פערשטעהט זיך, אז זי האט נישט געקאנט צאהלען קיין דירה-געלד. דער ווירט, ווייזט אויס, האט אבער געטון דאס זייניגע און ער האט אנגעקלאגט די אומגליקליכע אין געריכט און אויף איהר ארויסגעקריגען אנ'עקסמיסיע.

דאס האט די ארימע אלמנה אזוי צובראכען, אז זי איז זינט עטליכע וואכען ארומגעגאנגען ווי א צומישטע.

נעכטען, שבת אין דער פריה, בעת די קינדער זענען גראד אין שטוב נישט געווען, האט זיך שרה פראם אויפגעהאנגען אויף א שטריק, בעפעסטיגט צום פענסטער פון דער שטוב.

אז איהר קריש, א יונגעל פון 14 יאהר, איז אהיימגעקומען, האט ער דערזעהען דאס שוידערליכע בילד: די מאמע הענגט...

דאס יונגעל האט געמאכט א געוואלד. עס זענען זיך צונויפגעלאפען שכנים, אבער אפראטעווען די אומגליקליכע האט מען שוין נישט געקענט. עס איז שוין געווען צו שפעט.

דער ארויסגערופענער פאגאטאוויע-דאקטאר האט פעסטגעשטעלט דעם טויט. מיט דער לויה פערנעמט זיך „חסד של אמת“.

דער דאזיגער פערצווייפעלטער שריט פון דער אומגליקליכער אלמנה האט שטארק אויפגערודערט די גאנצע יודישע בעפעלקערונג פון די ארומיגע גאסען. און די גאסען זענען געשטאנען קופקעלעך יודען און האבען געשריגען, אז עס איז א חלול השם, אז א יודישער הויז-ווירט זאל ארויסנעמען אנ'עקסמיסיע אויף אנ'ארימער אלמנה מיט דריי יתומים און אזוי ארום צו דערפיהרען צו אזא טראגעדיע.

כ'לעבען, א מזל יודישע הויז-ווירטען ערלויבען זיך אין דער לעצטער צייט שוין צופיל.

* * *

אויף זאווישא גאס 9 האט פרייטאג בעקומען א הארץ-אטאק דער יוד מארדקאוויטש פון וועסאלא גאס 10 און ער איז געשטארבען אויפ'ן ארט. דער יוד איז נאך פרייטאג געבראכט געווארען צו קבורה. מיט דער לויה האט זיך פערנומען „חסד של אמת“.

לאדזער כראניק.

רוסישע פיש

אנגעקומען קיין לאדז

(§) עהערנעכטען איז קיין לאדז אנגעקומען א גרעסערער טראנספארט רוסישע פיש, סאנדאקען. א סאניטאר-קאמיסיע האט אונטערזוכט די אין פעסטגעשטעלט, אז זיי זיינען פריש און גוט צום עסען.

אין שייכות דערמיט האט די שטאט-סטאראסטווא בעשטימט דעם פרייז פאר א קילא רוסישע פיש אויף 4,40 זל. פאר נעמען טייערער וועלען די פישערס צוגעצויגען ווערען צו פעראנטווארטליכקייט.

2 בלאקען ארבייטער-הייזער

(ב) אויף זיין לעצטער זיצונג האט דער מאגיסטראט בעשלאסען אויסצופערטיגען 2 בלאקען פון די אויפצובויטע ארבייטער-הייזער אין קאנסטאנטינער וועלדעל. צו דעם צוועק איז איינגעארדענט געווארען א קאנקורס און אין רעזולטאט איז די ארבייט איבערגעגעבען געווארען דער פירמע י. טילער פאר'ן פרייז פון דריי מיליאן 400.000 זל.

נאכט-דיזשורנע אין די אפטייקען.

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: זאוויכשעווסקי, נאפיורקאווסקא 27, דאנציגער, פיעטריקאווער 127, אילניצקי און ציממער, וואולטשאנסקא 37, ליינוועבער פרזשעדזשאלניאן פלאץ 2, הארטמאן, מלינארסקא 1, קאהאנע, אלעקסאנדער 80.

רעגיסטראציע פון די „פרעמדע“

היינט קומט די רעגיסטראציע נישט פאר.

מארגען דארפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראציע אין לאקאל פון דער שטאט-סטאראסטווא אויף קיליגסקי 152 אלע „פרעמדע“, וואס וואוינען אין לאדז און וועמענס פאמיליע-נעמען הויבען זיך אן מיט דער ליטערע A.

די וואס קומען צו דער רעגיסטראציע מוזען מיטברענגען א פאס, אין וועלכען עס איז אנגעגעבען זייער מלוכה-אנגעהעריגקייט און 2 פאטאגראפיעס.

—0—

פון ארבייטס-געריכט

(§) דאס ארבייטס-געריכט האט נעכטען צוגעפסק'נט עטליכע ארבייטער פון דער פירמע אדאלף שפיירעל אויסצוצאהלען זיי דעם בעטראף פון דער שכירות פאר דער אורלויב-צייט.

— אויך דעם ארבייטער יוליוש אמייזעלער האט דאס ארבייטס-געריכט צוגעפסק'ענט דעם חוב, וואס ער מאהנט זיך ביי דער פירמע ריכטער אין א סומע פון 300 זל.

אויב איר ווילט נישט זיין בלינד?!

אין אייערע אלגעמיינע אינטערעסען און קוקען אויף אלעם מיט אפענע אויגען טא גייט נישט וואו אנדערש זיך אינפארמירען, נאר ערשט זיך ווענדען צו דער הויפט

Biuro „POSTEP"
Konstantynowska 10,
tel. 68-14,

וואס פצרמיטעלט פאכמעניש עקויסטעץ-געשעפטען, בעטייליגונגען, אויסגלייכונגען לאקאלען, וואוינונגען, הייזער, פלעצער, היפאטעקען, וועקסלען, געלד-קרעדיט אין גאנצען לאנד,

ווייל דאס ביורא ווייסט און קוקט מיט אפענע אויגען אויף אלעם און אלערליי פריי־ווירדיגע אביעקטען ווי צו דינגען, קויפען און פערקויפען.

אויסער דעם פיהרען מיר אן אפטיילונג פון עצות און ביטעס-שרייבן פאכמעניש

א. ד. ג. עורך דין.

נייע פערוואלטונג פון זשורנאליסטען-סינדיקאט.

(—) אויף דער פרייטאג'דיגער אלגעמיינער פערזאמלונג פון דער יודישער סעקציע ביים אלגעמיינעם לאדזער זשורנאליסטען-סינדיקאט איז אויסגעקליבען געווארען א נייע פערוואלטונג און פאלגענדען צוזאמענשטעל: רעד. אוגער רעד. ישראל קאהאן רעד. פוקס, שולמאן אין א. נייגאלדבערג.

פאלקס אוניווערזיטעט

ביי דער ציוג. ארגאניזאציע.

היינט זונטאג 8.30 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צעגעלניאנא 4) אנ'אינטערעסאנטע פארלעזונג; ה' דירעקטאר א. פערעלמאן וועט רעפערירען איבער פראפ. אלבערט איינשטיין צוליב זיין 50-טען געבורטס-יובילעאום.

די נאהנטסטע פארלעזונג פון פאלקס-אוניווערזיטעט קומט פאר דינסטאג דעם 9 ה. ח. פרעלעגענט: ה' יוסף העררשקאוויטש טעמא: „ענטשטעהונג פון שטעט און מלוכות“.

לאדזער קליינינקייטען

שלעפער.

פארהאן א פרנסה אזא: שלעפערם.

די שלעפער'ס און די לאדזער געשעפטען איז א בראנזשע, וואס מ'זעהט נים ערגיץ נאר ביי אונז אין לאדז. צווישען די אנאנסען און די לאדזער צייטונגען בעגעגענט מען אפט אנאנסען וואו א פאבריקאנט, סוחר זוכט א שלעפער אין זיין געשעפט. דער שלעפער איז אויך זיין פאסטען א פערטרויאונגס-מאן ווייל מען מ'טרויט אן ס'פערמעגען. ווי אזוי טרויט מען אן דעם שלעפער ס'פערמעגען? ער ווערט איינגעשלאסען אונטער זיבען זיגלען. דער בעלהבית נעמט די שליסלען צו זיך אין קעשענע אריין, און צומארגענס קומט דער בעל הבית מיט'ן שליסעל, עפענט אויף די אייזערנע טיר, און בעפרייט דעם „פערטרויאונגס-מאן.“

ס'פרעגט זיך ממה נפשך: האט מען צו דעם שלעפער פערטרויען, פארוואס שליסט מען איהם איין ווי א בער אין דער קליאטקע? צווייפעלט ווידער דער סוחר אין די עהרליכקייט פונ'ם שלעפער, צו וואס טויג דאס פערשליסען. ס'איז דאך א בעוואוסטע זאך, אז שלעפער זענען נאר פאר ארענטליכע מענשען.

ס'וואלט באמת כדאי געווען, אז די סוחרים וואס האבען אין זייערע געשעפטען שלעפערם זאלען נישט אריינלאזען מענשען ווי חיות און א שטייג.

—זשאן—

אליביסטען פון רידזעווסקי-פראצעס פאר'ן געריכט

ווי בעקאנט זענען די אליביסטען פון רידזעווסקי-פראצעס צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט. די דאזיגע עדות, וואס האבען מיט זייערע ערקלערונגען געוואלט בעווייזען, אז רידזעווסקי האט זיך נישט בעפונען אין מארד אויפ'ן שטאט-פרעזידענט צינארסקי, ווייל ער האט זיך געפונען אין דער זעלבער צייט, וואס דער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען מיט זיי צוזאמען ביי דער ארבייט אין קאנסטאנטינער וועלדעל, האט דער פראקוראר איצט געקלאגט פאר פאלש עדות זאגען און זיי וועלען שטעהן פאר'ן געריכט אנהויב מאי.

פאר'ן לאדזער קרייז-געריכט וועלען שטעהן די עדות: באלעסלאוו שומאנסקי, אלאיז קאבזע, וולאדיסלאוו מארשיניאק, סטעפאן מוראווסקי, סטאניסלאוו סטאשיאק, אנטאני יאניאק, סטאניסלאוו פאטאר, יוזעף און העדווין קאמאיש. איינער פון די אליביסטען, מאריאן קורזשאווא איז מיט א צייט צוריק געשטארבען.

דער דאזיגער פראצעס וועט זיין זעהר אינטערעסאנט דערמיט, וואס צום פראצעס וועלען קיין שום עדות פאר אדער געגען דער אנקלאגע נישט צוגעלאזען ווערען, נאר דער פראצעס וועט פארקומען אויפ'ן סמך פון בעשולדיגונגס-אקט און די ערקלערונגען, וואס עס האט אפגעגעבען פאר'ן טויט דער צווייטער מער-דער פון שטאט-פרעזידענט, וואלאש-משוק, וואס איז לויט'ן אורטייל פון קרייז-געריכט דערשאסען געווארען.

נייע בריקען אויף דער פיליצע, ווארטא און נער.

פון וויעלון קיין לאדז ווערט פערקירצט דער וועג.

(§) ווי מיר דערוויסען זיך, איז די דירעקציע פאר עפענטליכע ארבייטען ביי דער לאדזער וואיעוואדזטווא צוגעטרעטען בויען בריקען אין קאנין אויף דער ווארטא. די דאזיגע בריק וועט פערבינדען די שטאט מיט דעם וואקזאל.

אויסער דעם זאל בקרוב געבויט ווערען אנ'אייזען-בעטאן-בריק אויף דער ווארטא הינטער שעראדז. דעסטגלייכען ווערט געבויט אזא בריק צווישען ווירזאווא—וויעלון, א דאנק וואס עס וועט פערקירצט ווערען דער וועג פון וויעלון קיין לאדז.

בריקען ווערען אויך געבויט אין סאלעיאוו אויף דער פיליצע און אין דאמביע אויפ'ן נער.

א משפט איבער דער ווייטשע-פעלער יודען

(ענדע פון זייט 5).

שעפעלער יודען בייגעטראגען זייער פראפארציאנעלען חלק צו דער אויפבויאונג פון דער יודישער נאציאנאלער היים? זאל אויף דעם געגעבען ווערען א קלארער ענטפער דא היינט אווענד.

9. די יודישע ארבייטער און ווייטשעפעל ווערען בעשולדיגט אין נאכלעסיגקייט אויפצובויען אזעלכע ארגאניזאציעס, וועלכע זאלען זיין דער ווערקצייג אין זייערע הענד צו פערבעסערן זייערע אייגענע אינטערעסען און אלעמאל דערהויבען זייער לעבענס-ארט אלס ארבייטער.

10. אויך די ארבייטס-געבער, די אזוי גערופענע מייסטערלעך, וואס צעהלען זיך אין די טויזענדער אין און ארום ווייטשעפעל, אויך זיי זענען הינטערשטעליג בנוגע צו זיך אליין און צו דער געזעלשאפט. אט פונקט אזוי ווי די ארבייטער בעזיצען נישט קיין ארבייטער פסיכאלאגיע, אזוי בעזיצען נישט די מייסטערלעך קיין אויסגעהאלטענע באלעבאטישע פסיכאלאגיע, פונקט אזוי ווי דער ארבייטער איז היינט א פראלעטאריער און מארגען א מייסטערל, אזוי איז אויך דער מייסטער:

אט ארום די פראגען האט די אנקלאגע און די פערטיידיגונג אנגעפיהרט א שטארקען געראנגעל און נעברויכט א גאנצע רעדנער-קונסט פאר און דאגעגען.

עס מוז געזאגט ווערען, אז אין דער דעבאטען זענען ארויסגעבראכט געווארען א סך בריליאנטענע געדאנקען און ווערטלעך, וועלכע דער עולם האט אפגעשאצט מיט דער געהעריגער אויפמערקזאמקייט.

נאך דער רעזומע און דער בעלייכטונג איבער די פראגען פון דער אנקלאגע און דער פערטיידיגונג האט דער געריכטס-פארזיצענדער געשטעלט די פראגען צו דער אפשטימונג. און אויף 7 פון די 10 בעשולדיגונגס-פונקטען האט דער עולם, די דזשורי, הייסט עס, ארויסגעטראגען אנ'אורטייל — „שולדיג.“

ווי געזאגט, האט דער אווענד געמאכט א גרויסען רושם און דעם יודישען לאנדאן. א בילד פון דעם גייסטיגען און, צו א גרויסען מאס, דעם מאטעריעלען לעבען פון די יודען אין לאנדאן איז ענטפלעקט געווארען. עס איז אהן א ספק, אז א סך פון דעם משפט'געלט אין זיך אפ אויך אנדערע יודישע קבוצים.

דער יודישער זשורנאליסטען פעראיין קלייבט מזיך ארויסצוגעבען דעם גאנצען פראטאקאל פון דעם משפט אין א בעזונדער בראשורע.

—0—

נישט קיין באנדיטען-אנפאל, נאר א צופאל

(§) אנהויב נאוועמבער ארום 10 אזייגער אין אין קאמיסאריאט געקומען די איינוואוינערין פון דער בור-האלע אויף וואלבארסקא 35 סוכאוואלסקא און [illegible], אז מיט א פאר מינוט פריהער איז איבערגעפיהרט געווארען א באנדיטען אנפאל אויף איהר מאן פסח, בעת [illegible] איהר מאן איז פון א רעוואלווער שאס פערוואונדעט געווארען אין דער ברוסט.

בעת דער אבלאווע האט פאליציי בעמערקט עפעס א פערשוין וואס איז שנעל אריין אין א טויער. פאליציי האט איהם פערהאלטען: דאן האט יענער באלד געזאגט: איך האב אויף איהם געשאסען, און ער האט מיך [illegible] פערהאלטען. ער האט דערביי [illegible] דער פאליציי דעם רעוואלווער. אין קאמיסאריאט האט זיך ארויסגעשטעלט, אז זיין נאמען איז סטעפאן ראנאכאווסקי, 34 יאהר אלט פון וואלבארסקא 32.

ווי עס האט זיך ארויסגעשטעלט איז די מעשה געווען פאלגענדע: ראנאכאווסקי פלעגט זיין אן איינגעהער ביי סוכאוואלסקי'ן אין שענק. און קריטישען טאג, זייענדיג אין שענק האט ער סוכאוואלסקי'ן געוויזען זיין רעוואלווער, דערביי איז געשעהן אנ'אומגליק. דער רעוואלווער האט אויסגעשאסען און די קויל האט געטראפען סוכאוואלסקי'ן אין ברוסט. אויף דער בקשה פון שוסטער האט סוכאוואלסקי סימולירט א באנדיטען אנפאל.

די וואך איז ער געשטאנען און נערוכט און ער איז פער'משפט געווארען אויף 5 חדשים תפיסה.

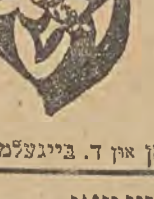

לאדזער יודישער קאמער-טעאטער
„ארט“
לייטער: מ. בראדערזאן און ד. בייגעלמאן.

היינט, זונטאג,
2 פארשטעלונגען
4 א זייגער צו פאפולערע פרייזען
און 9.30 אווענד
„מיס יודעא“

1) כראלאג
2) אנשי קורצב
3) מענדיל גנענדיל
4) כתריאלעווקער שרפה
5) דער סקוועסטראטאר
6) באבע און אייניקעל
7) ליד פון ארבייט
8) סובלאקאטאר
9) מיס JUDEA

יודישע טעאטער אין פילהארמאניע זאל — נארוטאוויטש 20 —
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן און א. קאמפאניעץ

מיט'ן אמעריקאנער יודיש טעאטער
נייע גרויסע אמעריקאנער סענסאציע. !! אנשעל שארס גרויסע נייע פרעמיערע!

היינט זונטאג, דעם 7-טען אפריל 9 אווענד
די לאנג פארבערייטע סענסאציע
נאכט-פייגעלער
לעבענסבילד מיט געזאנג, 4 אקטען, פון אמעריקאנער אונטערוועלט
סצעניזירט און אויפגעפיהרט פון אנשעל שאר.

1-טער אקט די צובראכענע היים.
2-טער אקט די אמעריקאנער נאכט-פייגעלעך
3-טער אקט אין זומפ פון ניו-יארק
4-טער אקט צוריק א היים

מארגען מאנטאג 9 אווענט גרויסע פאפולערע פארשטעלונג
דער ישיבה-בחור
4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון זאלאטארעווסקי
אכטונג: אווענט-פרייזען פון 1.20 ביז 5 זל. פאפולערע פון 1 ביז 2.50

אין אלע פיעסען נעמען אנטייל לויט א. ב. פריוען: בעזמאן, באריסאווא מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן, קארעני, קאמפאניעץ. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, מאטקאוו, נייהויז, פאלאנסקי, ישראל קאמפאניעץ, ראבינאוויטש, ראקאוו.

אדמיניסטר.—מ. ארנוואלד. מוזיקאלישע לייט.: ל. זעלמאן.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פילהארמאניע.

אנאנס: די נאהענטסטע פרעמיערע מיט דארא ווייסמאן זיין יודיש מיידעל
דער שלאגער פון אלע אפערעטען.

ווינטיג פאר ה"ה פריזיער!
צוליב דער קאנקורענץ זענען די פרייזען פערקלענערט מיט 20%
קעלניש-בלומען-וואסער 4.20 א קילא 45 שטערקע
וועזשעטאל 1.20 א קילא, ראזיר-זייף די בעסטע פירמע 5.60 א קילא
בריליאנטין 3.50 א קילא, ווי אויך א רייכער אויסוואהל פון פלאטין און שטאהל-זאכען.
פערפומעריע י. דרוקער זאוואדזקא 11
— טעל. 75-92 —
בעט. פאר אנגראסיסטען ראבאט

שטיצט די פסח-אקציע פון תומכי אורחים

שרעקליכע שטורם-ווינדען אין אמעריקא
30 מענשען דער׳הרג׳עט געווארען.—גאנצע שטעט פערניכטעט

וואשינגטאן, 6. אפריל. (ספ.) אין שטאט דיסקאנסין איז ארורכגע־גאנגען א שרעקליכער שטורעם. דער הוראגאן האט גורם געווען 30 טויטע און א גרויסע צאהל פערוואונדעטע. פיל שטעט זענען במעט אינגאנצען חרוב געווארען. אויף א שטח פון 50 מייל זע־נען אלע פלאנטאציעס געגצליך צו־שטערט.

—0—

שניי-הוראגאן איבער שווייץ.

צוריך, 6. אפריל. (ספ.) אין גאנץ שווייצאריען בושעוועט א גרויסע שניי־זאווערוכע. די טעמפעראטור איז אונ־טער 7.

בלוטיגע דעמאנסטראציעס פון ארבייטסלאזע אין בערלין.

בערלין, 6. אפריל. (ספעציעל) אין פערשידענע קווארטאלען פון בערלין איז היינט געקומען צו בלוטיגע צוזאמענ־שטויסען צווישען פאליציי און דעמאנ־סטרירענדע קאמוניסטישע ארבייטס־לאזע. די דעמאנסטראנטען האבען זיך גע־ווארפען אויף די פאליציאנטען, וואס האבען געוואלט צוטרייבען דעם דעמאנ־סטראציע-צוג, און זיי בעווארפען מיט שטיינער. 20 מאן זענען ארעסטירט גע־ווארען.

גרויסער פאליטישער פראצעס אין ביאליסטאק

ביאליסטאק, 6. אפריל (ספעצ.) דעם 16. ד. ח. וועט פארקומען פאר׳ן היגען קרייז-געריכט א גרויסער פאלי־טישער פראצעס. אויף דער בעשולדי־גונגס-באנק וועלען זיצען 38 קאמוניס־טען, וואס ווערען בעשולדיגט אין צוגע־הערונגקייט צו דער קאמוניסטישער פאר־טיי פון ווייס-רוסלאנד.

דער פראצעס זאל בעדייטען די ליק־ווידאציע פון דער טעטיגקייט פון דער דאזיגער פארטיי.

—==—

מוסאליני וויל אויף רעארמירען די יודישע קהלות.

רוים, (יט"א). די רעגירונג האט בעשטימט א קאמיסיע פון 3 יודען און דריי קריסטען, וועלכע זאלען אויסארבייטען א נייעם סטאטוט פאר׳ן קהלות-געזעץ, מחמת דער פריהער׳דיגער סטאטוט איז שוין פערעלטערט.

אמנעסטיע אין רומעניען

בוקארעסט (י. ט. א.) אויף א קאנפערענץ פון די פרעפעקטען האט דער רומענישער אינערן-מיניסטער ער־קלערט, אז דעם 10 מאי, אין טאג פון נאציאנאלען יום-טוב וועט די רעגירונג פארלייגען דעם רעגענטען-ראט א פראָ־יעקט וועגען אמנעסטיע.

מ׳רעכענט, אז פון דער אמנעסטיע וועלען געניסען טויזענדער יודען.

—==—

פייערונג אין דער שוהל „אהל יעקב“

געכטען שבת פריה בעת׳ן דאווענען איז אין דער שוהל „אהל יעקב“ פאר־געקומען א ספעציעלע פייערונג לכבור די 3 מיטגלידער פון דער פערוואלטונג פון אונטערנאט און אגראנאם-שולע „העלענובעק“, די ה"ה: פ. גערשאָוו־סקי, פ. י. לאנדא און ב. שאץ, וועלכע פאהרען אפ אויף פסח אלס טוריסטען קיין ארץ-ישראל. די שוהל איז געווען איבערפולט. עס איז אנוועזענד געווען דער קאמיטעט פון „אהל יעקב“ און אלע מיטגלידער פון דער פערוואלטונג פון „העלענובעק“. און דער פייערונג האט זיך בעטייליגט דער חזן מיט׳ן כאר פון דער שוהל און לכבוד די עולים איז געמאכט געווארען א ספעציעל פער־פאסטער „מי שברך“ און וועלכען מען האט בעגריסט די דערמאנטע ה"ה צו־ליב זייער אפפאהרען קיין ארץ-ישראל און עס איז אויסגעדרוקט געווארען דער וואונש און האפנונג, אז צוריקקומענדיג פון א"י און זייענדיג אדורכגענומען מיט דעם א"י-גייסט, וועלען זיי נאך מיט מעהר ענערגיע זיך ווידמען דער אר־בייט אין העלענובעק. כדי צו ערציהען דארט די קינדער אלס פראדוקטיווע עלעמענטען און פארצובערייטען זיי אלס גוטע חלוצים פאר דער אויפבוי-ארבייט און ארץ-ישראל. א בעגייסטערטע רעדע האלט ה׳ מ. לימאן, וועלכער געזעגענט זיך מיט די אפפאהרענדע און נאמען פון אלע אנוועזענדע.

די פייערונג ווערט פערענדיגט מיט׳ן זינגען פון „שמחתי באומרים לי בית ד׳ נלך“ און „התקוה“ דורך דעם כאר פון „אהל יעקב“. בעת די עליות האט מען מנדר געווען גרעסערע סכומים לטובת דעם קרן-הקימת, ווי אויך פאר „העלע־נובעק“ און קינדער-היים „הרצליה“.

דער קאמיטעט פון דער שוהל האט מיטגעטיילט, אז די שוהל שרייבט איין די אפפאהרענדע און „ספר-הזהב“ פון קרן-קימת.

—==—

ווייטערע בעראטונגען וועגען דער רעקאנסטרוקציע פון קאבינעט.

ווארשא, 6. אפריל. (טעלעפאניש) היינט האט דער מלוכה-פרעזידענט אפ־געהאלטען ווייטערדיגע בעראטונגען וועגען צוזאמענשטעלען א נייעם קאבינעט. זיי האבען אבער נישט געבראכט קיין שום רעזולטאט.

ארום 2 נאכמיטאג איז דער מלוכה-פרעזידענט אפגעפאהרען קיין ספאלא, וואו ער וועט פערברענגען ביז מאנטאג. אין משך פון דער דאזיגער צייט וועט קיין שום דעציזיע וועגען רעגירונגס-ענ־דערונגען נישט אנגענומען ווערען.

דעווי מישט זיך נישט אין דער פוילישער פאליטיק

ווארשא. (טעלעפאניש) דער פי־נאנציעלער בעל-יועץ ביי דער פוילישער רעגירונג, דעווי, האט היינט פערעפענט־ליכט א ספעציעלען בריף, אין וועלכען ער לייקענט אפ די ידיעה, וואס האט זיך פאר אייניגע טעג צוריק פערשפרייט אז ער זאל זיך האבען געווענדעט צו דער פוילישער רעגירונג וועגען גישט־ענדערן די קאנסטיטוציע.

———

פראכטפולע מתנה לכבוד פסח
פאר די לעזער פון לאדזער טאגעבלאט

אילוסטרירטע הגדה של פסח
ארויסגעגעבען דורכ׳ן פערלאג „צענטראל“.

1) גרויסע אילוסטרירטע פראכט-אויסגאבע בלויז אין העברעאיש.
2) רייך-אילוסטרירטע פראכט-אויסגאבע מיט א מאדערנער יודישער איבערזעצונג;
3) רייך-אילוסטרירטע פראכט-אויסגאבע מיט א פוילישער איבערזעצונג.

הערליכע דריי-פארביגע הילע.

די שענסטע אילוסטראציעס, עכט-יודישע ארנאמענטיק, נאטען צו די שעהנע טראדיציאנעלע הגדה-פזמונים.

די דאזיגע הגדה איז א פראכטפולע ציהרונג פאר יעדען יודישען הויז און דארף זיך געפינען אויף יעדען יודישען טיש פסח צום סדר.

אין די נאהענטסטע טעג וועלען מיר אפדרוקען אין לאדזער טאגעבלאט" א ספעציעלען קופאן. יעדער לעזער פון „לאדזער טאגעבלאט“ וועט, צושטעלענדיג דעם דאזיגען קופאן, קאנען בע־קומען די הערליכע הגדה פאר א נידריגען פרייז.

ווער האט נעכטען געוואונען אויף דער מלוכה-לאטעריע?
5. קלאס, 23-טער און 24-טער טאג פון דער ציהונג.

15000 זל. ג׳ 50257 116440
5000 זל. ג׳ 52342
3600 זל. ג׳ 2481
2000 זל. ג׳ 40336 41625 61551
72048 90267 110664 114116 135170
1000 זל. ג׳ 14663 16003 16204
19798 24445 30892 40132 43213
52510 58560 69784 81313 91866

123164 136231 150878 154876
60000 זל. ג׳ 70991
5000 זל. ג׳ 95073 123504
3000 זל. ג׳ 121735 146825
2000 זל. ג׳ 156646
1000 זל. ג׳ 38712 46271 46688
56844 83082 87463 93219 104810
112381 127749 151011 153978

ליטא אפיציעל צוגעטרעטען צום ליטווינאוו-פראטאקאל

מאסקווא, (ספ.) דער ליטווישער קאנסול אין מאסקווא האט איבערגעגע־בען דעם פארשטעהער פון אויסערן-קאמיסאריאט ביי דער סאוויעטישער מלוכה אן אפיציעלען אקט וועגען ליטא׳ס צוטריט צום ליטווינאוו-פראטאקאל.

שרעקליכע טראמוואי-קאטאסטראפע אין מאסקווא
30 פערוואונדעטע.

מאסקווא, (ספ). דא איז פארגעקומען א שרעקליכע טראמוואי-קאטאסטרא־פע. א טראמוואי, וואס איז געפאהרען ביים מאסקווער טייך איז אריינגעפאלען אין וואסער. צווישען די פאסאזשירען איז ענטשטאנען אן׳אונבעשרייבליכע פאניק. מ׳איז ארויסגעשפרונגען פון די פענסטער און יעדער איינער האט זיך געראטעוועט ווי ער האט נאר געקענט 20 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען, דערונטער 10 שווער.

15 חלוצים אפגעפאהרען פון מאסקווא קיין ארץ-ישראל.

מאסקווא, (יט"א). א גרופע פון 15 חלוצים איז אפגעפאהרען קיין ארץ-ישראל. ווייטערדיגע גרופען וועלען אפפאהרען אין די נאהענטסטע טעג.

א יוד — טערקישער גענעראל-קאנסול אין דאנציג.

דאנציג, (יט"א). די טערקישע רעגירונג האט בעשטימט אלס איהר גע־נעראל-קאנסול אין דער פרייען שטאט דאנציג דעם יוד יוליוס יעהעלאסקי. זיין זוהן איז בעשטימט אלס וויצע-קאנסול.

דער העלד פון דער רעוואלוציע אין מעקסיקא

גענעראל יעזוס אגוויהרע, איז דער פיהרער פון די מעקסיקאנער אויפשטענדיגע. לויט די לעצטע ידיעות איז ער גענומען געווארען אין געפאנגענשאפט און גלייך דערויף דערשאסען געווארען.

ליקווידאציע פון פערמעגען
פון די געוועזענע רוסישע אסעקוראציע-געזעלשאפטען.

(§) די ליקווידאציע פון פערמעגען פון די געוועזענע רוסישע אסעקוראציע־געזעלשאפטען „ראסיא“, „זשיזן“ און „פעטראגראדער“ האלט שוין ביים סוף. אין שייכות דערמיט האט דער ליקווי־דאציע-קאמיטעט ביים פינאנץ-מיניס־טעריום ארויסגעגעבען א צירקולאר צו אלע אדמיניסטראטארען, אז זיי זאלען צואיילען מיט׳ן פערקויף פון די דא־זיגע געזעלשאפטען.

אין זין פון אוסטאוו קאן דאס פער־מעגען פערקויפט ווערען אויף א ליצי־טאציע. מען קאן דערוואַרטען, אז די חובות, וואס עס קומען פוילישע בירגער פון די דאזיגע אסעקוראציע-גע־זעלשאפטען וועלען בקרוב אויסגעצאהלט ווערען.

———

שלום עליכם׳ס „גאלד-גרעבער“ אויף דער פוילישער סצענע אין לאדז.

(—) געכטען האט אין לאדז געווייזט דער בעקאנטער דראמאטורג און רע־זשיסער מארק ארנשטיין.

ווי מיר הערען האט ער אפגעשלאסען אן׳אפמאך מיט דיר. גארטשינסקי מכח אויפפיהרען אין לאדזער שטאָטישען טעאטער שלום עליכם׳ס „גאלד-גרעבער“ די דאזיגע גראטעסק-קאמעדיע איז פון מארק ארנשטיין אינגאנצען איבער־געארבייט געווארען אויף פויליש און טראגט דעם נאמען „13 פעסלעך נאל־דענע דוקאטען“. די אויפפיהרונג וועט פארקומען אין די נאהענטסטע הדשים אונטער דער רעזשי פון מארק ארנ־שטיין.

———

גרויסע פאבריקס-שרפה
פייערלעשער אבגעראטעוועט א פרוי פון ברענענדע בנין.
דער שאדען בעטרעפט העכער 10 טויזענד זל.

(§) פריי־טאג צו נאכטס האט אויס־געבראכען א שרפה אין יאן קאכמאנ׳ס פאבריק אויף נייע סענאטארסקא 10. אויפ׳ן ארט זענען באלד אנגעקומען עט־ליכע פייערלעשער-אפטיילונגען. אין מאמענט בעת די פייערלעשער זענען אנגעקומען, איז דער גאנצער ערשטער שטאק שוין געשטאנען אין פלאמען און דאס פייער האט בעדראהט דעם דער־נעבענדיגען בנין אין וועלכען עס וואוינט ה׳ קאכמאן מיט דער פאמיליע.

אין דער וואוינונג איז ענטשטאנען א גרויסע בהלה. די דערשראקענע מענ־שען האבען אנגעהויבען לויפען פון די שטיבען און זיך ראטעווען דאס לעבען.

ווען די קאכמאנס האבען שוין גע־האט פערלאזען דעם ברענענדיגען בנין, האבען זיי זיך ארומגעזעהען, אז די דינסט הילדע יאך איז געבליבען און דער וואוינונג. די פייערלעשער האבען דאן אויפגעבראכען די טיר פון קיך און די פערשראקענע דינסט ארויסגע־טראגען און דער פארטיער-שטוב, וואו מיט דער הילף פון קינסטליכער אייג־אטעמונג איז זי אפגעמונטערט געווא־רען.

די פייערלעשער האבען ענטוויקעלט זעהר אנ׳ענערגישע רעטונגס-אקציע און ערשט ארום 4 פארטאגס איז די שרפה געלונגען איינצולעשען. דער ערשטער שטאק צוזאמען מיט׳ן פארטער איז אינגאנצען אפגעברענט געווארען.

די פאליציי, וואס איז אנגעקומען אויפ׳ן ארט, האט דורכגעפיהרט אנ׳ אויספארשונג וועגען די כבות פון דער שרפה. ווי די קאמיסיע נעמט אן, זאל די שרפה זיין ענטשטאנען פון א אוועק־געווארפענעם ברענענדיגען פאפיראס. דער שאדען פון דער שרפה בעטרעפט העכער 10 טויזענד זל.

———

שע נעמען. נישט קוקענדיג דערויף, וואס די פאליציי האט איהם געהאט אויפ׳ן אויג, האט ער יעדעס מאל בע־וויזען זיך ארויסצודרעהען פון איהרע הענד.

מיט אייניגע טעג צוריק איז דער לאדזער פאליציי געלונגען צו פאקען 2 פון זיינע מיטהעלפער, וועמענס נעמען עס ווערען לעת עתה צוליב׳ן גאנג פון דער אויספארשונג געהאלטען בסוד, און אויפ׳ן סמך פון זייערע ערקלערונגען איז געלונגען פעסטצושטעלען דעם נא־מען פון דעם עלעגאנטען קאקאאין-סוחר און דאס ארט, וואו ער געפינט זיך.

געכטען האט די ווארשאווער פאליציי און פערשטענדיגונג מיט דער לאדזער פאליציי ארעסטירט אין איינעם פון די עלעגאנטסטע ווארשאווער לאקאלען קלע־מענס ארעוואלד׳ן, ביי וועמען מען האט געפונען פיל קאמפראמיטירענדע דאקו־מענטען, וואס בעווייזען, אז ער איז דער פיהרער פון א חברה קאקאאין-הענד־לער.

די פאליציי פיהרט אנ׳ענערגישע אויספארשונג און מען ערווארט ארעס־טען פון א גאנצער רייה פערזאנען, וואס זענען פערבינדען מיט דער דאזיגער אפערע.

———

אנאנסען אין „לאדזער טאגעבלאט“ האבען דעם גרעסטען ערפאלג

ענטדעקט א באנדע קאקאאין-הענדלער אין לאדז.
דער ראש פון דער באנדע איז ארעסטירט

(§) זייט א לענגערער צייט האט אין לאדז גראסירט א באנדע קאקאאין-הענד־לער, וואס האט צוגעשטעלט נארקא־טישע ארטיקלען און עפענטליכע לאָ־קאלען.

אין רעזולטאט פון אנ׳אבסערוואציע איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דעם קאקאאין פערקויפט אין לאדז עפיס א עלעגאנטער פערשוין. דער דאזיגער פערשוין פלעגט אפט קומען קיין לאדז, וואו ער איז איינגעשטאנען אין די ערשטקלאסיגע האטעלען אונטער פאל־

קומט אקייגעז מיט אייער שפענדע פאר די פסח=אקציע פון „תומכי אורחים“

באד נויהיים

דייטשלאנד D-צוג סטאציע פון דער ליניע האמבורג • (בערלין) • קאסעל • פראנקפורט אם מיין • באזעל (45 מינוט פון פראנקפורט אם מיין). — פראספעקט פון באד אין קורפערוואלטונג. — באד נויהיים און אין רייזע-ביוראס.

די וועלט-בעריהמטע רייך מיט קוילעזויערע קאד-זאלץ-וואסערס = בעדער (34.4°–30.5 צעלזיוס)

היילט זעהר גוט הארץ און ארטעריע-קראנקהייטען, רעוומאטיזם, גיכט, בראנכיט, הויט-השדרה-קראנקהייט און נערוועןליידען. — זעהר גוטע אונטערהאלטונג

אלע ארט ספארט, — זעמטליכע מאדערנע קור-מיטעל. — שעהנער אנגענעמער ערהאלונגס-אויפענטהאלט. — פראכטפולע האוטעלן צו צוגענגליכע פרייזען.

LUNA-PARK

נארוטאוויטשא ביי טראמוואיאווא

היינט און טעגליך די סענסאציע פון XX יאהרהונדערט

דעמאנסטראציע פון א לעבעדיגער גייסט דורך פראפ. אולטער. אפען ביז 12 אזייגער ביינאכט

הענדשקעס אויף לוין

ווערט אנגענומען צו ארבייטען.
אבראמאוסקיעגא 34 (גובערנאטארסקא)
Półgrabia

WATA

w dużej ilości potrzebuje firma wytwórnia kołder w Poznaniu. Poszukuje solidną firmę t.j. fabrykę wyrobu waty w celu dostarczenia takowej. Warunki podług umowy.

Płacę gotówką.

Oferty z podaniem gatunków i cen do administracji „Lodzer Tageblatu" do 10-go kwietnia b.r. sub **„W.B."**

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען.

קווארץ לאמפ-עלעקטרישער הייל-קאבינעט-קאסמעטיק

טעגליך פון 8 א זייגער ביז 9 אווענט

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג

באזונדער ווארטע צימער פאר פרויען

וויזיט 3 זלאטעס

קלישעס

צום דרוקען אין צייטונגען

די איינציגע יודישע קלישע-פאבריק

„GALWANO" TEL. 57-68. PIOTRKOWSKA 101

ס'איז איבעריג צו קומען קיין לאדז.

מיר ערלעדיגען אלע ענינים אין די געריכטען און אין אלע מלוכה'שע, קאמונאלע און פריוואטע אינסטיטוציעס אין לאדז, ווארשא, אין גאנץ פוילען און אין אויסלאנד.

אינטערווענציעס, פערטרעטונגען, בעראטונגען, אינפארמאציעס, פערמיטלונגען אין אלערליי ענינים: וועקסעל-אינקאסא, קלויזולעס. זאבעזפיעטשעניעס אויסקונפטען און בעאבאכטונגען.

ביורא „ארגוס", לאדז, זאכאדניא 36

מיר זוכען קארעספאנדענטען און מיטארבייטער
:–:–: אין אלע שטעט און שטעטלעך. :–:–:

„דבר"

עתון פועלי ארץ-ישראל

תל-אביב ת. ד. 199 Tel-Aviv P. O. B.

חשבון מיוחד בפ. ק. א. 191.300.

דמי החתימה לחודש — 10 זהוב.

לחברי תנועת א"י העובדת על כל אגפיה ומפלגותיה — „תרבות" — מוריה ומוסדותיה — הנחה. פרטים במרכזים.

לעזט און אבאנירט

– דאס –

לאדזער טאגעבלאט

Bett-Aussteuer — Gratis!

Um meine Erzeugnisse noch mehr zu verbreiten, verlose ich unter meine wert. Kunden

gratis

eine vollständige Aussteuer für 2 Betten u. zw.

2 Koldern, 2 Kissen und 2 kl. Kissen auf Daunen sowie dazu reich mit Spitzen garnierte Bezüge.

Bedingung der Auslosung finden Sie in meinem Katalog, welcher jedem Käufer ausgefolgt wird.

Julius Rosner, Lodz

Petrikauer Strasse 98 u. 160

א צימער מיט קוך

אין צענטרום פון שטאט פון זאפארט אי-בערצוגעבען. צו ערפאהרען אין אדמיניסטרא-ציע פון „לאדזער טאגעבלאט".

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת??

פארוואס לויפט יעדערער אין די ביורא צו ה' מאנעלא פיעטריקאווער 17

ואמרת אליו

זאלסט דו איהם זאגען אז אין דעם ביורא ווערט געוויסענהאפט ערלעדיגט און געשריבען אלע סאנדאווע זאכען ביטעס, קלאוזולעס, זא-בעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, קארנע און ציוויל ספראוועס, אפעלאציעס, אד-וואלאניעס, אונטערציזיעס, ספעציאליסט פון שותפות אסטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען מיט אכטונג

י. מאנעלא פיעטריקאווער 17
דורכגאנג זאכאדניא 62

פערלאג ב. קלעצקין, ווארשא

נאר וואס דערשינען 3 ביכער וועגען יודישען טעאטער פון זלמן זילבערצווייג

„הינטערן פארהאנג"
207 זייטען.

„טעאטער זכרונות"
107 זייטען.

„וואס דער יוד. אקטיאר דערצעהלט"
72 זייטען

פרייז פון אלע 3 ביכער 10 גילדען

אין לאדז, צו בעקומען ביי בערלינסקי אלט-שטאט 12

OBRAZY

okazyjnie tanio do sprzedania Wiadomość Piotrkowska № 83. w podwórzu, parterm. 72.

שרייבען

שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער

קאליגראף ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. אויך ווערט געלערנט גוט א יודישען בריף דעם וואס קען גארנישט. זאוואדזקא 19 פראנט 1 שט.

לייה-ביבליאטעק

א. נ. א. אייזענשלאס

פאלודניאווא 11, לינקס אפיצינע 3 שטאק

די לייה-ביבליאטעק איז טעטיג טעגליך חוץ דינסטאג פון 6–9 אווענד, שבת פון 10–1 און 6–9 אווענד.

א טיכטיגער לערן-יונגע

פאר אנ'אויסלענדישע הוט-ווערקשטעל ווערט פון זאפארט געזוכט. קאנסטאנטינער 25, פון 10–12; 2–6 אווענד.

השבת אבדה.

ס'איז פערלוירען געווארען א פראטעסטירטער וועקסעל אויף די סומע פון 110 זל. צאהלבאר געוועזען דעם 22 מערץ ה.י. אין אוביעווע אויס-שטעלער לענטשיצקי זשירא בערלינסקי, דער ער-ליכער פינדער ווערט געבעטען דאס אפצוגעבע-נען צו ה' לאקס, פולנאצנא 13. דער פראַ-טעסט האט פאר קיינעם קיין ווערט.

ס'ווערט געזוכט

א קוואליפיצירטע פערקויפערין וואס איז גוט בעקאנט אין די גאלאנטעריע בראנזשע, אפערטען אפצוגעבען אין די אדמ. פון די צייטונג אונטער „P" 1664

פראצאווניע פון לייסטען – צו – בילדער

J. KRĘŻLEWSKI i Z. ZAGAŃCZYK

לאדז, גדאנסקא 05.

וויכטיג טריקאטאזש-סוחרים!

אויף ספעציאל-מאשינען אויך גומי-מאשינען צו רעפארמעס ווערט אנגענומען אויף לוין-ארבייט צו מעסיגע פרייזען. אפערטען אפצוגעבען אין אדמיניסטראציע פון „לאדזער טאגעבלאט" אונ-טער גומי-מאשינען.

טליתים-פאבריק

אויפארבייטונג פון וואלענע, האלב-וואלענע זיידע-נע טליתים כמו טערקישע, יאראסלאווער און קא-לאמעיער, ווי אויך אויסלענדישע טליתים-קטנים הורט אין דעטייל, מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל ביי

א. ה. ציטרינאווסקי

קאמיעננא 1, אין 2. טויער, פארטער.

בעמ.: ס'ווערן אויך אנגענומען אלע טליתים צו וואשן

וויכטיג פאר דאמען!

מאכע איך די עלעגאנטסטע דאמען-היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די עלטעסטע היטע איבער-ארבייטע איך אויף גענצליך ניי. געדענקט די אדרעס:

פאר נאר 2.50 זל.

זאוואדזקא 23

אין הויף. 2-טען איינגאנג, לינקס פארטער.

בעמ. צום יעצטיגען סעזאן ווערט געמאכט אלע ארט שטרוי-היטען, פילץ מיט שטרוי אויך זיידענע היטען צו שפאט ביליגע פרייזען — — — נאר פאר 5 זל.

מענער-היטע ווערען פאסאנירט ווי גענצליך ניי נאר פאר 2.50 אין די נייעסטע פאסאנען.

„TOLA"

הכחשה.

אזוי ווי אין „לאדזער טאגעבלאט" פון 4 ד.ח. איז געווען א נאטיץ, אז איך זאל כלומר'שט האבען פערשלאסען א יודיש יונגעל אויף 6 שעה ערקלער איך, אז עס איז נישט אמת.

אמת איז, אז נישט פרייטאג נאר שבת 10 אווענד איז דאס יונגעל געגאנגען שלאפען, באלד צומארגענס, זונטאג פריה האב איך איהם געהייסען ארויסגעהן, דעם יונגעל האט אבער נישט געגלוסט צו געהן, איך האב איהם דעריבער געגעבען פריהשטיק דעסגלייכען האט ער בעקומען מיטאג און אין אוונט אווענד-ברויט. מאנטאג איז שוין דאס יונגעל געווען אין גאס.

מיט אכטונג י. בארנשטיין.

וויכטיג פאר סוחרים!

אין מיין ניי-ערעפענטע שטרימף-פאבריק ווערען אויסגעארבייט די נייעסטע און מאָ-דערנסטע זאכען ווי צב"ש דאמען, מענער און קינדער-שטרימפ מיט די ביליגסטע פרייזען

J. FUKS, Łódź Nowomiejska 7 front, Tel. 26-97.

היטמאכער:

צו ביליגע צינזען

אויף בערלינער הייזער

בעזארגט שנעל

Ch. Regenwetter

Berlin S. 14, Stallschreiber № 33

Telefon: Dönhoff 4337.

לאמפען

פיר שפייז-צימער סאלאן-קאבינעט שלאף-צימער

קויפט זיך אמבעסטען און פאבריקס-לאגער ביי

Sz. P. Szmalewicz

פאלודניאווא 8,
טעל. 64-39

מערען אנגענומען רעפעראטורען אומארבייטונגען, אקסידירען.

דרוקזאכן

אלערליי

ווערען שנעל, און פראמפט אין דער פיינסטער אויס-פיהרונג און די מאדערנסטע שריפט אויסגעפערטיגט.

כלעפסידרעס (מארעס-אנצייגען) ווערען אין פערלויף פון 2 שעה געדרוקט און אויסגעקלעפט איבער דער גאנצער שטאט.

בוכדרוקעריי

ע. און מ. האמבורסקי

פיעטריקאווער 16, טעל. 47.

[illegible]

Redaktor-wydawca E. Hamburski

Drukarnia: E. i M. Hamburskich w Łodzi. Piotrkowska 16.